

DR CHARANJIT S UPPAL AND KHUSHVINDER PAL SINGH

Present An Indo-American Motion Pictures By Ray Walia

ਧੀਏਂ ਮਰਜਾਨਿਅਨ DHEEYAN MARJANIAN

*Saving Daughters A Punjabi Play
Targeting Female Foeticide*

Based On "Neon Jarn" Written By Ajmer S. Aulakh

Directed By Ashok Tangri

Sat July 12-2014- Time 6:30 pm

@ Chabot College, Hayward

Sponsors

REWA KUMAR 510-868-3338	divinevastu.net
DGN TECHNOLOGIES	AVEX FUNDING
Kulwant Singh Nijjar	A Mortgage Bank You Can Trust 1 (877) 600-2839
Meet Randhawa	UPPAL DENTAL
Khushvinder P.Singh	www.uppaldental.com

TICKETS: VVIP-VIP - \$39-\$25

ONLINE :www.sulekha.com

www.aaaentertainment.com

Early Birds Discount
\$39-Buy 3 Tickets Get 1 Free
\$25-Buy 4 Tickets Get 2 Free

Tickets Available @ 1-India Cash & Carry Sunnyvale/Fremont
2- Kash Fabrics Hayward 3- Naz Beauty Salon Sunnyvale
4-Punjab Bazaar Cash & Carry San Jose

Call for Tickets & Sponsorship

Khushvinder P.Singh • Sama Hanif • Azmi Gill
408-507-1290 510-358-3131 408-881-4501

Media Partner

RADIO CHANDIGARH JIYE... JAI! 1550 AM BAY AREA - SAN FRANCISCO	US Urdu News	IND TV USA
AAA entertainments	Maa Tere Lekhe	ਪਰਦੇਸ ਸਮਾਚਾਰ
		RADIO CHARDI KALA

ਨਾਟਕ 'ਪੀਆਂ ਮਰ ਜਾਣੀਆਂ' ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ 12 ਨੂੰ ਛੱਬੇ ਕਾਲਜ ਵਿਚ

ਹੋਰਡ, (ਐਸ. ਅਸ਼੍ਵੇਕ ਭੌਰਾ) - ਡਾਕਟਰ ਅਜਮੇਰ ਸਿੰਘ ਐਲਖ ਦੀ ਲਿਖਤ 'ਨਿੰਹੁੰ ਜੜ੍ਹ' ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਨਾਟਕ ਇੰਡੋ-ਅਮੈਰਿਕਨ ਮੋਸਨ ਪਿਕਚਰ ਅਤੇ ਰੋਏ ਵਾਲੀਆ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਨਾਲ ਪੰਜਾਬੀ ਵਾਰ ਫਿਲਮਾਂ ਤੇ ਰੰਗ ਮੰਚ ਦੀ ਜਾਣੀ-ਪਹਿਚਾਣੀ ਹਸਤੀ ਅਸ਼੍ਵੇਕ ਟਾਂਗਰੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਨ ਹੇਠ 12 ਜੁਲਾਈ ਦਿਨ ਸ਼ਾਨੀਵਰ ਨੂੰ ਹੋਰਡ ਸਥਿਤ ਛੱਬੇ ਕਾਲਜ ਦੇ ਪ੍ਰਫਾਰਮੈਂਸ ਆਫ ਸਿੰਘ ਉਪਲ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਆਯੋਜਿਤ ਇਹ ਨਾਟਕ ਧੀਆਂ ਦੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਤੇ ਕੁਝ ਵਿਚ ਕਤਲ ਦੀ ਦਰਦਸ਼ੀ ਦਾਸਤਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਨਾਟਕ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਭੂਮਿਕਾ ਰੇਅ

ਫੀਫਾ ਵਰਲਡ ਕੱਪ

ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਬਾਹਰ ਜਰਮਨੀ ਫਾਈਨਲ ਵਿਚ

ਬੇਲੋ ਹੋਰਿਜ਼ੋਟ (ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ) : ਜਰਮਨੀ ਨੇ ਅੱਜ ਇੱਥੇ ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਵਿਚੁੱਗ ਗੋਲਾਂ ਦਾ ਮੀਹ ਵਰਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਸੈਮੀਫਾਈਨਲ ਮੁਕਾਬਲਾ 7-1 ਨਾਲ ਅਪਣੇ ਨਾਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਫਾਈਨਲ ਵਿਚ ਧਮਕੇਦਾਰ ਐਂਟਰੀ ਕੀਤੀ ਜਿੱਥੇ ਉਸਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਦੂਜੇ ਸੈ ਮੀਂ ਫਾਈਨਲ ਨਾਲ ਅਰਜਨਟੀਨਾ ਤੇ ਹਾਲੋਂ ਵਿਚਲੇ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਮੈਚ ਦੀ ਸੇਤੂ ਟੀਮ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗਾ।

ਬਾਅਦ 5ਵਾਂ ਗੋਲ ਸੈਮੀ ਖੇਦਿਰਾ ਨੇ 29ਵੇਂ ਮਿੰਟ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਤੇ ਟੀਮ ਦੀ ਬੜ੍ਹ ਨੂੰ ਪਹਿਲੇ ਹੀ ਹਾਫ ਵਿਚ 5-0 ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦੂਜੇ ਹਾਫ ਵਿਚ ਵੀ ਜਰਮਨੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਦਬਾਅ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਤੇ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਨੂੰ ਗੋਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਜਰਮਨੀ ਵਲੋਂ ਅੰਦ੍ਰੂ ਸ਼ਰਲੇ ਨੇ ਮੈਚ ਦੇ 69ਵੇਂ ਤੇ 79ਵੇਂ ਮਿੰਟ ਵਿਚ ਗੋਲ ਕਰਕੇ ਟੀਮ ਦੀ ਬੜ੍ਹ 7-0 ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਮੈਚ ਦੇ 90ਵੇਂ ਮਿੰਟ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਵਲੋਂ ਇਕੋ-ਇਕ ਗੋਲ ਇਸਕਰ ਨੇ ਕੀਤਾ ਪਰ ਉਹ ਟੀਮ ਨੂੰ ਹਾਰ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਬਚਾ ਸਕਿਆ। ਇਸ ਮੈਚ ਵਿਚ ਬ੍ਰਾਜ਼ੀਲ ਬੈਰੰਗ ਨਜ਼ਰ ਆਇਆ ਤੇ ਉਸਦਾ 6ਵੀਂ ਵਾਰ ਖਿਤਾਬ ਜਿੱਤਣ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਟੁੱਟ ਗਿਆ। ਮੈਚ ਦੇ ਖੇਡਾਂ ਆਏ ਪ੍ਰਸੰਸਕਾਂ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅੱਖਰੂ ਵਗ ਰਹੇ ਸਨ।

ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਹੀ

ਪੂਰਾ ਕੋਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੁਬਾਰਾ
ਦੁਖੀ ਖਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦੀ

ਅਸਰ 3 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ੁਰੂ ਬੁਧਾਪੁੰਨੇ 'ਚ ਜਵਾਨੀ ਮਾਣੋ

E-mail :- shweat077@yahoo.com
www.surajvanshipharmacy.com

ਮਰਦਾਨਾ ਤਾਕਤ ਲਈ ਸਿਹਤ ਗੰਭੀਰ ਕੋਸ਼ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ ਤਿੱਲਾ (ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ)

ਅੱਜ ਕਲ੍ਹੇ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨ ਭੈੜੀਆਂ ਆਦਤਾਂ ਵਿਚ ਫਸ ਕੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਖਤਰਨਾਕ ਅਤੇ ਗੁਪਤ ਕੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਅੌਰਤ ਦੇ ਕਾਬਿਲ ਨਾ ਰਹਿਣਾ, ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਹੀ, ਮਸਾਨੇ ਦੀ ਗਰਮੀ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਦਾ ਜ਼ਿਆਦਾ ਆਉਣਾ, ਖੂਨ ਨਾ ਬਣਨਾ, ਖਾਂਦਿਆਂ ਪੀਦਿਆਂ ਸੁੱਕਦੇ ਜਾਣਾ ਆਦਿ ਤਮਾਮ ਤਕਲੀਫਾਂ ਤੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਲਈ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਸਾਡੀ 50 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਜਮਾਈ ਹੋਈ ਦਵਾਈ ਅਤੇ ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ ਤੇਲ ਦੇ ਕੋਸ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ। ਇਸ ਦੇ ਕੁਝ ਦਿਨ ਵਰਤਣ ਨਾਲ ਸੁਪਨਦੋਸ਼ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਹੀ ਦੂਰ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਵਾਈ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਗਏ ਗੁਜ਼ਰੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰ ਤੋਂ ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਝਲਕ ਦਿਖਾਈ ਦੇਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੀ ਹੈ।

ਡਾ. ਨੰਦ ਕਿਸ਼ਾਰ ਬਿਥਰੇ
ਆਖੂਰਵੇਦਿਕ ਰਨ
ਗਜ. ਨੰ. 59/A/Y/PB.

ਸੈਕਸ ਵਿੱਚ ਭਰਪੂਰ ਜੋਸ਼
ਅਤੇ ਮਨਚਾਹਾ ਟਾਈਮ

ਵਿਆਹ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਵਿਆਹ ਤੋਂ
ਬਾਅਦ ਹਰ ਉਮਰ 'ਚ ਗਸਲ ਕਰੋ

ਨਸਾਂ ਦੀ ਕਮਜ਼ੋਹੀ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਖਸ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹੀ (ਸੁਪਰ ਪਾਵਰ) ਤੇਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਮਰਦਾਨਾ ਕਮਜ਼ੋਹੀ ਠੀਕ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਸਿਹਤ
ਬਣਾਓ
ਜਾਂ ਸਫੈਦ ਹੋਣਾ।

Surajvanshi Pharmacy (R)

MANUFACTURE & EXPORTER OF HERBAL PRODUCTS

25, New Model Town, Jalandhar (Punjab) INDIA.

Contact : Dr. Shweat Oberoi +91-98155-33933

ਸਿੱਖ ਸਪੋਰਟਸ ਦੀਆਂ 8ਵੀਆਂ ਖੇਡਾਂ 12 ਤੇ 13 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ

ਜੁਨੀਅਨ ਸਿਟੀ- ਸਿੱਖ ਸਪੋਰਟਸ (ਐਸ ਐਸ ਏ) ਦੀਆਂ 8ਵੀਆਂ ਸਾਲਾਨਾ ਖੇਡਾਂ 12 ਅਤੇ 13 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਜੇਮਸ ਲੋਗਨ ਹਾਈ ਸਕਲ ਯੂਨੀਅਨ ਸਿਟੀ ਦੀਆਂ ਗਾਰਾਊਂਡਾਂ ਵਿਚ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਬਾਸਕਟ ਬਾਲ, ਸੈਕਰ, ਫੀਲਡ ਹਾਕੀ, ਟਰੈਕ ਫੀਲਡ, ਫੈਲੈਂਗ ਫੁਟਬਾਲ, ਵਾਲੀਵਾਲ ਦੇ ਫਸਵੇਂ ਮੁਕਾਬਲੇ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਕਬੱਡੀ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ (ਯੂ. ਐਸ. ਏ.) ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਟਵਾਲ ਨੇ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਟੀਮਾਂ ਇੰਟਰ ਕਰਵਾ ਕੇ ਮੈਚਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਭਰਪੂਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਕਬੱਡੀ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਮੈਚ ਬੇ-ਏਰੀਆ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਅਤੇ ਫਾਰਡੇ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਵਿਚਕਾਰ ਠੀਕ 11 ਵਜੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਦੂਸਰਾ ਮੈਚ ਸੈਟਾ ਕਲਾਰਾ ਸਪੋਰਟਸ ਕਲੱਬ ਅਤੇ ਸਹੀਦ ਉਧਮ ਸਿੰਘ, ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ 12 ਵਜੇ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਸੈਮੀ ਫਾਈਨਲ ਤੋਂ ਫਾਈਨਲ ਮੈਚ ਹੋਣਗੇ। ਸਾਰੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਮੈਡਲ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਸਾਰੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਬੈਨਡੀ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜੁਰੂ ਖੇਡਾਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਲਿਆਓ। ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਹਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਧਾਲੀਵਾਲ ਨਾਲ 510-501-2263 ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। Visit- www.sikhsports.com

ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ: ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਵਿੱਚ ਸੰਸਾਦੀ ਚੌਲ ਲੜੇਗੀ ਪੰਜਾਬ

ਮੈਲਬਰਨ- ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਦੇ ਇਡਿਹਾਸ 'ਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਲਿਬਰਲ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਇਕ ਪੰਜਾਬਣ ਇਸ ਵਾਰ ਸੂਬਾਈ ਚੋਣਾਂ ਲੱਗੇਗੇ। ਮੁਲਕ ਹਲਕੇ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰਨ ਲਈ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਹਰ ਵਰਗ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਮੁੱਦੇ ਉਸ ਦਾ ਏਜੰਡਾ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸੇ ਮਹੀਨੇ ਤੋਂ ਚੋਣ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਤਿਆਰੀਆਂ ਵੀ ਵਿੱਢੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਅਮਿਤਾ ਦੇ ਉਤਰੀ ਚੋਣ ਹਲਕੇ 'ਚ ਬਹੁ-ਸਭਿਅਕ ਭਾਈਚਾਰਾ ਵੀ ਚੋਖੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਹੈ ਜਿਸ 'ਚ ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵੋਟਰ ਵੀ ਸਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਸੀਟ ਇਸ ਸਮੇਂ ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰ ਲੇਬਰ ਪਾਰਟੀ ਕੋਲ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਥਾਨਕ ਯੂਨਿਟ ਦੇ ਚੇਅਰ ਪਹਸ਼ਨ ਅਤੇ ਯੋਜਨਾ ਮੰਤਰੀ ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਆਉਣ ਮਹੱਤ ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਪੰਜਾਬੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਅਸਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਰਣਕੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਮਿਤਾ ਦਾ ਪਿਛੋਕਤ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਪਿਤਾ ਭਾਰਤੀ ਫੈਂਡੂਰਾ ਸੀਟ ਤੋਂ ਗਿੱਲ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੋਗਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਰਣਕੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਮਿਤਾ ਦਾ ਪਿਛੋਕਤ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਉਤਰੀ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਪੈਂਦੀ ਬੰਡੂਰਾ ਸੀਟ ਤੋਂ ਗਿੱਲ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

ਅਸਾਂ ਦੇ ਪਿੰਡ ਰਣਕੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਮਿਤਾ ਦਾ ਪਿਛੋਕਤ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਉਤਰੀ ਇਲਾਕੇ 'ਚ ਪੈਂਦੀ ਬੰਡੂਰਾ ਸੀਟ ਤੋਂ ਗਿੱਲ ਉਮੀਦਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਆਸਟਰੇਲੀਆ ਆਉਣ ਮਹੱਤ ਉਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਕੁਸ਼ੀ ਅਤੇ ਮਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਵੱਲ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਪੰਜਾਬੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਪਠਾਨਕੋਟ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਗੱਡੀ ਸਮੇਤ ਪੰਜ ਨਵੀਆਂ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਦੇ ਲਾਲਾਉਣ ਦੀ ਤਜਵਾਜ਼ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਕੱਲ ਮਿਲਾ ਕੇ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਪਲੇਠਾ ਰੇਲ ਬਜਟ ਅਮੁੱਲਕਾਂ ਨੂੰ ਨਿਰਾਸ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ

ਇਰਾਕ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਈ

ਇਰਾਕ ਵਿੱਚ ਖਾਨਜੰਗੀ ਕਾਰਨ ਉਥੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਰਾਜਧਾਨੀ ਬਗਦਾਦ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਬਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਭਾਰਤੀ ਕਾਮੇ ਅਤੇ ਨਰਸਾਂ ਮੌਤ ਦੇ ਮੁੰਹ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੀ ਹੈਲਪ ਲਾਈਨ ਰਾਹੀਂ ਹੁਣ ਤਕ 550 ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਇਰਾਕ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਹੋਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਦਿਨ ਬੀਤਾਂ ਨਾਲ ਇਹ ਗਿਣਤੀ ਵਧੀਂ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਇਰਾਕ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 4 ਹਜ਼ਾਰ ਤੋਂ 5 ਹਜ਼ਾਰ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮੰਨੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਬਚ ਕੇ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਕਾਮੇ ਹੀ ਅਜੇ ਵਡਨ ਵਾਪਸ ਪਰਤੇ ਹਨ ਜੋ ਸੌਂਗਟੇ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਾਲਤ ਬਿਆਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਰਾਕ ਦੀ ਖਾਨਜੰਗੀ ਵਿੱਚ ਘਿਰੇ ਭਾਰਤੀ ਕਾਮੇ ਬਗਦਾਦ ਵਿਖੇ ਸਥਾਪਿਤ ਭਾਰਤੀ ਦੂਤਗਤ ਤੋਂ ਮੀਲਾਂ ਦੂਰ ਹੋਣ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਮਾਲਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਸਪੋਰਟ ਆਦਿ ਲੈ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹਾਲ 'ਤੇ ਛੱਡ ਜਾਣ ਦਾ ਦੋਹਰਾ ਸੰਤਪ ਹੋਵਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਬਗਦਾਦ ਸਹਿਰ ਉਤੇ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਜੱਦੋ-ਜਹਿਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੰਨੀ ਜਹਾਦੀ ਗਰੁੰਪ, ਇਸਲਾਮਿਕ ਸਟੇਟ ਆਫ਼ ਇਰਾਕ ਔਡ ਸੀਰੀਆ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦੀ ਸੀਆ ਵਸੋਂ ਅਤੇ ਇਰਾਕੀ ਫੌਜੀਆਂ ਦਾ ਕਤਲੇਅਮ ਕਰਦਾ ਅਗੇ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਆਪਣੀਆਂ ਅਖੀਂ ਦੇ ਤਾਰਿਆਂ ਨੂੰ ਘਰ ਦੀ ਆਰਬਿਕਤਾ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਵਿਦੇਸ਼ ਤੇਜਣ ਵਾਲੇ ਮਾਪੇ ਹੁਣ ਕਾਲਜਾ ਫੱਡੀ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਰਾਕ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਹਾਲੇ ਤਕ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਆਪਣੇ ਕਾਮੇ ਸੈਂਬਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਘਟਣ ਜਾਂ ਟੱਟ ਜਾਣ ਕਰਕੇ ਹੋਰ ਢੂੰਘੀ ਚਿੰਤਾ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਆਉਂਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀਆ ਸੰਨੀ ਖੂਨੀ ਟਕਰਾਅ ਵਧਣ ਦੇ ਖਦਸ਼ੇ ਨਾਲ ਉਥੇ ਫਸੇ ਕਾਮੀਆਂ ਦੀ ਹੋਣੀ ਹੋਰ ਵੀ ਅਨਿਸਚਿਤ ਹੋ ਗਈ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਾਮੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਰਾਕ ਵਿੱਚ

ਕੇਰਲਾ ਦੀਆਂ ਸੈਂਕਤੇ ਨਰਸਾਂ ਵੀ ਫਸੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਏਜੰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਖਾਏ ਸਬਜ਼ਬਾਗ ਸਦਕਾ ਪਹਿਲਾਂ ਕੁਵੰਤ ਅਤੇ ਯੂ.ਏ.ਈ. ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਥੋਂ ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੋਂ ਇਰਾਕ ਦੀਆਂ ਲੇਬਰ ਅਤੇ ਉਸਾਰੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਕੇਲ ਭੇਜਿਆ ਸੀ। ਇਰਾਕ ਦੇ ਬਦਤਰ ਹਾਲਤਾਂ ਕਰਕੇ ਦੱਖਣੀ ਏਸ਼ੀਆਈ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਾਮੇ ਉਥੋਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਅਰਬ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇਰਾਕ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖੀ ਤਸਕਰੀ ਕਰਕੇ ਪੈਸੇ ਕਮਾਉਣ ਦਾ ਰਾਹ ਲੱਭ ਲਿਆ। ਏਜੰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਰਾਕ ਪਹੁੰਚਾਏ ਪੰਜਾਬੀ ਕਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਰਜ਼ਾਗਰ ਵੀ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮਿਲਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਰਾਕ ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀਆਂ ਲਈ ਕੰਮਕਾਰ ਦੇ ਹਾਲਤ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਕਿਰਤ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਤੋਂ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਬਟੋਰ ਕੇ ਹੁਣ ਮੌਤ ਦੇ ਸਾਥੇ ਵਾਲੇ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ 121 ਅਜਿਹੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਦੇ ਵੀਜੇ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੁਗ ਗਈ ਸੀ। ਕੰਪਨੀ ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਧੱਕੇ ਨਾਲ ਹੀ ਰੋਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਏਜੰਟਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਗੇ ਭੇਜੇ ਗਏ ਕਾਮੀਆਂ ਨਾਲ ਮਾਲਕ ਅਕਸਰ ਹੀ ਗੈਰ ਮਨੁੱਖੀ ਵਡੀਗਾ ਅਪਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਫੈਲੀ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਘਰ ਦੇ ਮਾਤ੍ਰ ਆਰਬਿਕ ਹਾਲਤ ਦੇ ਮਾਰੇ ਨੌਜਵਾਨ ਕਰਜਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਰਤ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਗਏ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ 'ਵਿੱਚ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦਾ ਤਾਂ ਅਜੇ ਕਰਜਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੱਖਿਆਂ ਹੋਣਾ' ਕਿ ਜਾਨ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਹੈ ਗਈ ਹੈ। ਇਰਾਕ ਦੇ ਮਾਤ੍ਰ ਹਾਲਤ ਤੋਂ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਰਾਕ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਟਰੈਵਲ ਏਜੰਟ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਸੀਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸੈਕਡਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਭੇਜਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਿਹਰਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤੇ ਸਥਤ ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੇਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ।

ਖਾੜੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੇਰਲਾ ਦੇ ਕਾਮੇ ਹਨ। ਕੇਰਲਾ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਰਾਕ ਵਿੱਚ ਫੈਲੇ ਖੂਨ ਖਰਾਬੇ ਕਰਨ ਸਹਿਮ ਪਸਰਿਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਕੇਰਲਾਂ ਦੀਆਂ ਨਰਸਾਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਇਰਾਕ ਦੇ ਹਸਪਤਾਲਾਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨਕ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਖੂਨੀ ਜੰਗ ਫੈਲ੍ਹਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ 10 ਜੂਨ ਨੂੰ ਛੁੱਟੀ ਆਈਆਂ ਕੇਰਲਾ ਦੀਆਂ ਦੇ ਨਰਸਾਂ ਹਾਲੇ ਵੀ ਇਰਾਕ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਤਾਈ ਲਈ ਲਿਆ ਕਰਜਾ ਵੀ ਅਜੇ ਤਕ ਨਹੀਂ ਚੁਕਾਇਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਉਹ ਇਹ ਕਰਜਾ ਨਹੀਂ ਮੌਤ ਸਕਣਗੀਆਂ। ਭਾਵੇਂ ਕੇਰਲਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕੇਰਲਾ ਦੇ ਪਵਾਸੀਆਂ ਲਈ ਬਣੇ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਸੰਕਟ ਦੀ ਇਸ ਝੜੀ ਵਿੱਚ ਨਰਸਾਂ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਕਰਜਾ ਮੁਹਾਫ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਆਖੀ ਹੈ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨਰਸਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਯਤਨ ਨਾਲ ਰਾਹਤ ਮਿਲਦੀ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਰਜਾ ਨਿਜੀ ਕੰਪਨੀਆਂ ਤੋਂ ਲਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਾਜਸਥਾਨ ਦੇ ਚੁੱਕੂ, ਸੀਕਰ ਅਤੇ ਝੁਨਝੁਨੂ ਬੇਤਰ ਦੇ ਕੋਈ 10 ਲੱਖ ਕਾਮੇ ਖਾੜੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ''ਚੋਂ ਇਰਾਕ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਕਾਮੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਸੈਕਡਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਰਾਕ ਫਸੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂ ਅਤੇ ਉਚ ਅਫਸਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਲੱਭ-ਲੱਭ ਕੇ ਮਿਲ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨੁਸਾਇਦੇ ਅਖਾਉਂਦੇ ਇਹੀ ਲੋਕ ਬੇਰੁਜਗਾਰੀ

ਹੱਥੋਂ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋ ਕੇ ਅਤੇ ਕਰਜਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਜਾਣ ਲਈ ਜਾਨ ਖਤਰੇ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਿਉਂਨੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ? ਹਰ ਵਰੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਤਰੋਕੀ ਅਤੇ ਖੁਸ਼ਗਲੀ ਦੀਆਂ ਬਚੁਗਾਂ 'ਤੇ ਲਿਜਾਣ ਦਾ ਦਾਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਆਸੀ ਆਗ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਫਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਸ਼ਕਤੀ ਕਿਉਂਨੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ?

ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਗੰਮਰਾਹ ਕਰਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਉਣ ਵਾਲੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਿਉਂਨੀ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ? ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਐਨੈਂ ਆਰ ਆਈ ਵਿਭਾਗ ਹਾਲੇ ਵੀ ਸੁੱਤਾ ਪਿਆ ਹੈ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਬਾਹਰਲੇ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿੱਚ ਗਏ ਹੋਏ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸੂਚੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਭਲਾਈ ਦੀ ਕੀ ਆਸ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਸਤੀ ਸ਼ੁਰੂਰ ਲਈ ਹਮਦਰਦੀ ਦਾ ਵਿਖਾਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਅਤੇ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਮੁਹੱਈਆਂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਪੈਦਾ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ।

- ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਗੜੀਆ

ਚੰਗੇ ਦਿਨ ਲਿਆਉਣ ਵਾਲੀ ਮੇਦੀ ਸਰਕਾਰ ਕੀ ਬੁਰੇ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਰਾਹ ਪਈ?

ਗਿਣਤੀ ਨਾਗਰਿਕ ਹਮਾਇਤ ਨਾ ਕਰਨ ਤਾਂ ਵੀ ਬਹੁਮਤ ਵਾਲੀ ਸਰਕਾਰ ਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਪਿਛੀ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ 'ਤੇ ਨਿਗ੍ਰਾ ਮਾਰਿਆਂ ਸਪਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਵਿਕਾਸ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਤਬਦੀਲੀ ਵਾਪਰੀ। ਚੀਜ਼ਾਂ ਪਹਿਲਾਂ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਹੋਈਆਂ। ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰੁਪ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਗਵਾਹ ਹਨ ਕਿ ਯੂ.ਪੀ.ਏ. ਦੇ ਦਸਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕਾਫ਼ੀ ਕੁਝ ਬਦਲਿਆ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਭਾਨੀਆਂ ਦੀ ਤੀਜੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਤਾਕਤ

ਸੰਪਾਦਕੀ

ਆਖਿਰ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਮੰਨ ਲਈ ਗਈ ਹੈ। ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਹੁੱਡਾ ਨੇ ਹਰਿਆਣਾ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਬਿਲ ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਮੇਟੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਤਰਜ਼ ਤੋਂ ਹੀ ਕਾਇਮ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ, ਜੋ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ 7 ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਇਤਿਹਾਸਕ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਚਲਾਵੇਗੀ। ਇਹ ਕਮੇਟੀ ਚੁਣੇ ਹੋਏ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਜਾਵੇਗੀ। ਹਰਿਆਣਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਬਿਲ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਅਤੇ ਪਾਸ ਹੋਣ ਵਿਚ ਵੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਤਿੱਕਾ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਂਗਰਸ ਕੋਲ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਪਰਨ ਬਹੁਮਤ ਹੈ।

ਹੰਗ ਆਣੇ ਦੀ ਵੱਖਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਬਣ ਨਾਲ ਹੋਣ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਘਟ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣੇ ਦੇ ਸਿੱਖ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੋਂ ਕੱਟੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਸ ਦਾ ਸਿਆਸੀ ਨੁਕਸਾਨ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਨੂੰ ਹੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ ਦਾ ਹੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਕਬਜ਼ਾ ਚਲਿਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਆਪਣੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਫਿਰ ਦੁਬਾਰਾ ਇਕ ਖੇਤਰੀ ਪਾਰਟੀ ਬਣ ਕੇ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜਸਥਾਨ ਵਿਚ ਵੀ ਵੱਖਰੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਉਠਣ ਲੱਗ ਪਈ ਹੈ। ਦਿੱਲੀ, ਹਰਿਆਣਾ ਵਾਂਗ ਜੇਕਰ ਹੁਣ ਹਿਮਾਚਲ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਤੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀਆਂ ਮੰਗਾ ਉਠਦੀਆਂ ਹਨ ਤਾਂ ਨਿਸਚਿਤ ਹੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਬਹੁਤ ਸੀਮਤ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ।

ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਰੇਲ ਬਜਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਬਜਟ ਵਿਚ ਨਵੀਆਂ ਰੇਲਾਂ ਸਮੇਤ ਬੁਲਿਟ ਟਰੇਨ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਰੇਲਾਂ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ 1 ਕਰੋੜ 35 ਲੱਖ ਦੀ ਹੈ ਪਰ ਭਾਰਤ ਵਿਚ 2 ਕਰੋੜ 30 ਲੱਖ ਲੋਕੀ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸਫਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਦਾ ਸਾਰਾ ਰੇਲਵੇ ਟਰੈਕ 63 ਹਜ਼ਾਰ ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਹੈ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰੇਲਾਂ ਦੀ ਗਤੀ 65 ਕਿਲੋਮੀਟਰ। ਅੱਜ ਦੇ ਰੇਲ ਬਜਟ ਵਿਚ ਮੌਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਵਾਅਦਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਬੁਲਿਟ ਟਰੇਨ ਚਲਾਉਣਗੇ ਪਰ ਅੱਜ ਬੁਲਿਟ ਟਰੇਨਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਰੇਲ ਯਾਤਰੀਆਂ ਦੇ ਲਈ ਵਧੀਆ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਟਰੇਨਾਂ ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਆਉਂਦੇ ਲੋਕੀ ਜੋ ਹਰ ਪਲ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਸਫਰ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਤੋਂ ਨਿਜਾਤ ਪਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਅੱਤਵਾਦ ਦਾ ਖਤਰਾ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ, ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਪੀਡ ਟਰੇਨ ਖਤਰੇ ਤੋਂ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਭਾਰਤ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੀਨ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਅੱਪਣੇ ਰਵਾਇਤੀ ਢਾਂਚੇ ਦਾ ਕਾਇਆ ਕਲਪ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਵਧੀਆ ਸਹੂਲਤਾਂ, ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਆਸਾਨ ਸਫਰ ਹੀ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਰੇਲਵੇ ਪੱਖੋਂ ਬਿੱਹਤਰੀਨ ਬਣਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਮੋਹਾਲੀ ਦੀ ਇਕ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ
ਇਕ ਜੇਲ੍ਹ ਵਿਚ ਬੰਦ ਕੈਦੀ ਨੇ ਜੱਜ ਦੇ ਮੁਹਰੇ ਨਸ਼ੇ ਦੀ ਪੜੀ ਰੱਖ
ਦਿੱਤੀ। ਕੁਝ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਸਸੀਕਾਂਤ ਜਦੋਂ ਕਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਜੇਲ੍ਹ
ਵਿਚ ਸ਼ਰੋਆਮ ਨਸ਼ੇ ਵਿਕਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਸਭ ਸਸੀਕਾਂਤ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਪੈ
ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਹੁਣ ਇਸ ਕੈਦੀ ਨੇ ਪ੍ਰਤੱਖ ਦਿਖਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਲ੍ਹ
ਵਿਚ ਕੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੀ ਬਾਦਲ ਸਾਹਿਬ ਹੁਣ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ
ਕੋਈ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇਣਗੇ?

-ਬਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਐਮ ਏ

Balbir Singh M.A.
Editor in Chief & Publisher
e-mail: bsma54@gmail.com

Tel : 510-938-7771. Fax 510-740-3520

**Ranjit Kandola ,Managing Editor
Cell : 520-315-1020, Yuba City**

Buta Ram Joshi Staff Reporter Fresno 559-803-0055

**Web designed www.pardestimes.com
by Aman Bansil 510-589-2245**

The Pardes Times And People Associated With It Are Not Responsible For Any Claims Made By The Advertisers And Don't Endorse Any Product Or Services Advertised In The Pardes Times. Please Consult Your Attorney Before , Buying/Hiring Contracting Through The Ads Published In The News Paper. The Pardes Times Is In Business Of Selling Spaces And Claims Made By Advertisers Are Not Tested/Confirmed By An Independent Source.

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ 'ਦਹਿਸ਼ਤਗਰਦੀ'

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਇਸ ਵਾਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੌਣਾਂ ਵਿਚ ਨਸੇ ਮੁੱਦਾ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਿਥੇ ਸੱਤਾਧਾਰੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ (ਬਾਦਲ) ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਖਾਤਮਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਤਾਂ ਸ਼ਲਾਘਯੋਗ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦੀ ਆਤ ਵਿਚ ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਜੋ 'ਦਹਿਸ਼ ਵਾਲਾ ਮਾਹੌਲ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨੀ ਖੜ੍ਹੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੱਭਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਨਸੇ ਗੰਭੀਰ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹਨ, ਪਰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤਿਆਂ ਅਥਾਹ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਲੋਕ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਲਪੇਟੇ ਵਿਚ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਥਾਣਿਆਂ ਵਿਚ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਕੇਸ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਅੰਕੜਾ ਇੱਕਦਮ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੱਧ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੇਲਾਂ ਭਰੀਆਂ ਪਈਆਂ ਸੀ ਪਰ ਜੇਲਾਂ ਵਿੱਚ ਥਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਅਤੇ ਉਥੇ ਨਸੇਡੀਆਂ ਦੇ ਮਰਨ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਨਸਾ ਛੁਡਾਓ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣਾ ਸ਼ਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਐਕਸਾਈਜ਼ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਅੰਕਰਿਆਂ ਅਨੁਸਾਰ ਪੰਜਾਬੀ 10000 ਕਰੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਸਰਾਬ ਪੀ ਗਏ। ਜਨ ਜਨਸੰਖਿਆ ਅਨੁਸਾਰ 12 ਤੋਂ 13 ਬੋਤਲਾਂ ਹਰੇਕ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਆਈਆਂ ਹਨ। ਪੁਲੀਸ, ਡੀ.ਆਰ. ਆਈ, ਕਸਟਮ, ਬੀ. ਐਸ. ਐਂਡ ਤੇ ਐਨ. ਬੀ. ਸੀ ਅਨੁਸਾਰ 10400 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਹੋਰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਿੱਟੀ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਇਸ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਗੁਣਾਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਸਾ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਅਜੇ ਫਤਿਆ ਹੀ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ। 737.34 ਕਿਲੋ ਹੈਰੋਇਨ, 1810.15 ਕਿਲੋ ਅਫੀਮ, 160 ਕਿਲੋ ਕੋਕੀਨ, 3.18 ਲੱਖ ਕਿਲੋ ਭੁੱਕੀ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 6000 ਕਰੋੜ ਦੀ ਸਿੱਖੈਟਿਕ

Sinder Singh Pasiana
(Advocate)

ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਸਾ ਪੰਜਾਬ
ਵਿਚ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਉਹ ਕਾਲੇ ਧਰ
ਵਿਚ ਹੀ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਰਮਾਇਆ ਖਤਮ
ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਰੀਅਲ
ਅਸਟੇਟ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਟੇਚੇ ਕੰਮਾਂ ਤੋਂ
ਇਲਾਵਾ ਜਾਂ ਫਿਰ ਭ੍ਰਿਸਟ ਸਿਆਸਤ
ਵਿਚ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ
ਸਰਕਾਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ
ਆਪਣੀ ਹਾਰ ਦਾ ਕਾਰਨ ਨਸੇ ਨੂੰ
ਸਮਝ ਰਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ
ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚੋਂ ਨਸਾ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ
ਕਥਿਤ ਬੀਤਾ ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਫਤੇ ਗਏ
ਸਰਗਨੇ ਵੱਲੋਂ ਨਸਾ ਤਸਕਰੀ ਵਿੱਚ
ਕਥਿਤ ਮੰਤਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਏ ਗਏ
ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਸਰਵਨ ਸਿੰਘ
ਫਿਲੋਰ ਦੀ ਬਲੀ ਲਈ ਗਈ ਹੈ ਜਦੋਂ
ਕਿ ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੰਤਰੀ ਦਾ ਨਾਂ ਵੱਡਾ
ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੂਬੇ ਦੇ ਉਪਰ
ਮੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਕਲੀਨ ਚਿੱਟ ਦੇ ਦਿੱਤਾ
ਹੈ ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਗੱਲ

ਡਰੱਗਜ਼ ਫੜੀ ਗਈ ਹੈ

ਹਜਮ ਨਹੀਂ ਹੋ ਰਹੀ

ਪਟਿਆਲੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ
2014 ਦੇ ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਹੁਣ ਤਕ
ਪੰਜਾਬ ਪ੍ਰਲੀਸ ਨਸ਼ਿਆਂ ਵਿਚੁੱਗ ਕੋਈ
ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਰਗਰਮ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਹੈ।
ਬਠਿੰਡਾ ਜ਼ੋਨ ਦੇ ਸੱਤ ਜ਼ਿਲ੍ਹਿਆਂ ਵਿਚ
19 ਮਈ ਤਕ 1763 ਐੰਡ. ਆਈ.
ਆਰ ਅਤੇ 20 ਮਈ ਤੋਂ 12 ਜੂਨ ਤਕ
844 ਐੰਡ. ਆਈ.ਆਰ ਦਰਜ
ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਸਮੇਂ
ਦੌਰਾਨ 2425 ਕਿਲੋ ਹੈਰੋਇਨ,
14,806 ਕਿਲੋ ਅਫੀਮ, 29.55
ਕੁਇੰਟਲ ਭੁੱਕੀ ਤੇ 1.883 ਕਿਲੋ
ਸਮੈਕ ਫੜੀ ਗਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ
ਜ਼ਿਆਦਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।
ਵੱਖ-ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦਾ
ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਨਸ਼ਾ ਕਾਲੇ ਧਨ ਨੂੰ ਵੀ
ਜਨਮ ਦੇ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਐਕਸਾਈਜ
ਵਿਡਾਗ ਨੂੰ ਮਹਿਜ 4020 ਕਰੋੜ ਦਾ
ਹੀ ਮਾਲੀਆ ਮਿਲਿਆ ਹੈ ਪਰ ਜੋ 40

ਨਸ਼ਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ
ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਦੁਖਾਂਤ ਇਹ
ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੀ ਅੰਲਾਦ ਨੂੰ
ਨਸ਼ਾ ਛੁੱਡਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨ ਦਿੰਦਿਆਂ
ਇਲਾਜ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ
ਤਾਂ ਨੌਜਵਾਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਮੰਨਣ
ਤੋਂ ਜਵਾਬ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੀ
ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਮਾਪੇ ਜਦੋਂ ਨਸ਼ਾ ਛੁੱਡਾਉ
ਕੇਂਦਰਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ
ਉਹ ਮੋਟੀ ਰਕਮ ਲੈ ਕੇ ਆਪਣੇ ਰੱਖੇ
'ਬਾਣੇਦਾਰ' ਨੂੰ ਗੱਡੀ ਸਮੇਤ ਭੇਜ
ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਰੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ
ਘਰੋਂ ਹੀ ਗੱਡੀ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।
ਫਿਰ ਰਸਤੇ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੁੱਟਮਾਰ
ਕਰ ਕੇ ਅੱਧਮਰੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਨੂੰ ਜੇਲ੍ਹ ਦੇ ਕੈਦੀਆਂ ਵਾਂਗ ਸੀਖਾਂ ਵਾਲੇ
ਕੇਮਰੇ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਮਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਵਾ ਅਤੇ
ਰੋਸ਼ਨੀ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।

ਸਹਾਈ ਸਿਧ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ
ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ
ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਚਿਤ ਵਾਤਾਵਰਨ
ਅਤਿੰਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਠੀਕ ਹੋਣ ਤੋਂ
ਬਾਅਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੜ ਵਸੇਬੇ ਲਈ
ਢੁੱਕਵੇਂ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਤੇ ਬਿਤਕੇ
ਰਿਸਤਿਆਂ ਨੂੰ ਜੋੜਨ ਲਈ ਵੀ ਨਸ਼ਾ
ਛੁੱਡਾਉ ਕੇਂਦਰਾਂ ਵਾਲੇ ਢੁੱਕਵੇਂ ਕਦਮ
ਚੁੱਕਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ
ਸੰਭਵ ਨਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਹ
ਨਿਰਸ਼ਾਵਾਦੀ ਹੋ ਕੇ ਮੁੜ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੀ
ਦਲਦਲ ਵਿੱਚ ਧਸ ਜਾਣਗੇ। ਜੋ ਵੀ
ਨੌਜਵਾਨ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦੇ ਸਿਕਾਰ ਹਨ,
ਉਹ ਡਿਸਕਾਰ ਦੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ
ਹਮਦਰਦੀ ਦੇ ਪਾਤਰ ਹਨ, ਕਿਉਂਕਿ
ਉਹ ਖੁਦ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹਨ, ਪਰ ਜੇਕਰ
ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਹਨਾਂ ਨਾਲ ਧੱਕੇਸ਼ਾਹੀ
ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸਮੱਸਿਆ ਦਾ
ਸਥਾਈ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅੰਨਦਾਤਾ ਹੀ ਜਦੋਂ ਖਦਕਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਰਾਹ ਪੈ ਜਾਵੇ

ਪੰਜਾਬ ਸਿੱਖ ਫੀਮਾ

ਅੰਨਦਾਤਾ ਹੀ ਜਦੋਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਰਾਹ ਪੈ ਜਾਵੇ
ਤਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦਾ ਅਨੁਮਾਨ ਸਹਿਜੇ ਹੀ ਲਗਾਇਆ ਜਾ
ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਢਾਈ ਲੱਖ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ
ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦੀ ਹਕੀਕਤ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾ
ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਗੁਰਾਂ
ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ
ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਾਣੀਆਲਾ ਵੱਲੋਂ 2000 ਤੋਂ 2010
ਦੌਰਾਨ ਕੀਤੇ ਸਰਵੇਖਣ ਅਨੁਸਾਰ 6926 ਕਿਸਾਨਾਂ
ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੇ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਦੇ ਕੇਸ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ
ਹਨ। ਪ੍ਰੇਰੇ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਵਿੱਡ ਭਰਨ ਉਤੇ ਮਾਣ ਮਹਿਸੂਸ
ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਖੇਤੀ
ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਬੇਝ ਕਾਰਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ
ਰਹੀਆਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਹੀ
ਦਹਾਕੇ ਲੱਗ ਗਏ। ਲੰਮੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਸੱਤਧਾਰੀਆਂ
ਅਤੇ ਅਫਸਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਹੀ
ਇਨਕਾਰ ਕਰੀ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ੇ
ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਕੁਝ ਹੋ ਗਨ।

ਕਾਰਨ ਕਿਸਾਨ ਖੁਦਕੁਸ਼ਸਾਹੀ ਕਰ ਰਹ ਹਨ।
 ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ
 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਸਿਰ 35 ਹਜ਼ਾਰ ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ
 ਦਾ ਕਰਜ਼ਾ ਹੈ। ਫ਼ਿ.ਏ.ਪੀ., ਫਿਜ਼ਲ ਅਤੇ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ
 ਦਵਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ,
 ਧਰਤੀ ਹੇਠਲੇ ਪਾਣੀ ਦੇ ਡੱਬਾ ਹੋਣ ਨਾਲ ਬੋਰਾਂ ਅਤੇ
 ਟਿਰਿਸਟ੍ਰੈਲਾਂ ਦਾ ਵਾਗ ਤਿੰਨਾ ਮਤਸਾ ਸੇਪ ਵਾਲੇ

ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸਲਾਂ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਨੀਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਘਟ ਰਹੇ ਨਿਵੇਸ਼ ਨੇ ਕਿਸਾਨੀ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਉਤੇ ਸੁਆਲੀਆਂ ਨਿਸ਼ਾਨ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇ ਬਦਤਰ ਹੋ ਰਹੀ ਸਥਿਕੀ ਕਾਰਨ ਖੇਤੀ ਉਤੇ ਨਿਰਭਰ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ ਦੁਸਰੇ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੇ ਸੰਭਾਵਨਾ ਵੀ ਮੱਧਮ ਪੈ ਗਈ ਹੈ।

1997 ਡੋ 2002 ਤਕ ਵਾਲੀ ਅਕਾਲੀ ਭਾਜਪਾ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ 2001 ਦੇ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸਾਨਾਂ-ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੁਰਾਂ ਦੇ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਢਾਈ-ਢਾਈ ਲੱਗਣ ਰੂਪਏ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਜਟ ਵਿੱਚ 5 ਕਰੋੜ ਰੂਪਏ ਰੱਖੇ ਸਨ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਹ ਸਹਾਇਤਾ ਰਾਸ਼ੀ ਘਟਾ ਕੇ ਦੋ ਲੱਗ੍ਠ ਰੂਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਭਾਵੇਂ ਸਰਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਧਾਇਕਾਂ ਦੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਅਤੇ ਮਹਿਂਗਾਈ ਭੱਤੇ ਪੰਦਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁੱਗਣੇ ਰੋਗ ਏਹੋ ਹਨ ਪਰ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਗੁਰੀਹਾਂ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਰਾਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਸਮਝੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਦੋ ਲੱਖ ਰੂਪਏ ਦੀ ਰਾਸ਼ੀ ਲਈ ਵੀ ਕਿਸਾਨਾਂ ਅਤੇ ਪੀੜਤ ਵਿਧਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪਾਤਨੇ ਦੇਂਦੇ ਹੋਏ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਹੁਣ ਕਿਸਾਨ-ਮਜ਼-ਦੂਰਾਂ ਦੀਆਂ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਸੰਬੰਧੀ 2011 ਤੋਂ ਮਾਰਚ 2013 ਤਕ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ ਜਿਥੋਂ ਕਿ ਜ਼ਰੂਰਤ ਮਾਰਚ 2014 ਤਕ ਦਾ ਸਰਵੇਖਣ ਕਰਨ ਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਰੋਕਣ
ਲਈ ਠੋਸ ਉਪਰਾਲੇ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ
ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੁਝ ਮਹੀਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕਿਸਾਨ
ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿੱਚ
ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਰੋਕਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਸਬੰਧੀ ਇੱਕ ਕਮੇਟੀ
ਬਣਾਈ ਹੈ ਪਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਪੀੜਤ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀ
ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਕਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਨਿਯਮਤ
ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੇਂਡੂ ਕਰਜ਼ਾ ਰਾਹਾਂ ਕਾਨੰਨ ਨੂੰ ਤੁੰਚ
ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਉਤੇ ਹਾਲੌ ਤਕ ਅਮਲ
ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਾਰੇ ਤੱਥ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ
ਗਵਾਹੀ ਭਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅੰਨ ਦਾਤਿਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ
ਦਾਨ ਵੀ ਅਜੇ ਤਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ
ਦੀ ਤਾਕਤ ਹਥਿਆਈ ਬੈਠੇ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ
ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕੇ। ਮਾਮਲਾ ਕੇਵਲ
ਖੁਦਕੁਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ
ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਖੇਤੀ ਸੈਕਟਰ ਅਤੇ ਇਸ ਨਾਲ
ਸਬੰਧਿਤ ਕਿਸਾਨਾਂ ਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ
ਤੰਜ ਆਨਾਉਣਾ ਚਾਹੇ।

ਮੁਰ-ਸੰਗਰੀਤ ਸੰਸਾਰ

ਚੱਲ ਲੁਹਾਰੇ ਨੂੰ ਚੱਲੀਏ ਮੇਲੇ ਯਮਲੇ ਦੇ

ਮੋਗੇ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਬਾਹਰਵਾਰ ਬੁੱਧੀਪੁਰੇ ਵਾਲੇ ਚੌਕ ਤੋਂ ਜਦ ਬਰਨਾਲਾ ਰੋਡ ਤੇ ਚਾੜ੍ਹੀਏ ਤਾਂ ਪਿੰਡ ਡਾਲਾ ਬੁੱਟਰ, ਵੱਧਈ, ਰਾਉਂਕੇ ਫੇਰ ਬੋਡੇ ਹੋਕੇ ਪਿੰਡ ਲੁਹਾਰੇ ਪਹੁੰਚੀਦਾ ਹੈ। ਬਰਨਾਲੇ ਵੱਲੋਂ ਆਈਏ ਤਾਂ ਮਾਫ਼ੀਕੇ ਤੇ ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਸ ਪਾਸ ਤਿੰਨ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀਆਂ ਦਾ ਵਰੋਸਾਇਆ ਹੋਇਆ ਪਿੰਡ ਤਖਤੁਪਰਾ ਹੈ। ਸੱਤ ਕੁ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕੁੱਸਾ ਮੀਨੀਆ ਤੇ ਰਾਮਾ ਹਨ। ਇਕ ਪਾਸੇ ਨੰਗਲ ਤੇ ਰਣਸੀਰ ਧੂੜਕੋਟ ਪੈਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਇਲਾਕਾ ਮਾਲਵੇ ਦੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਤੋਂ ਉਪਜਾਊ ਬੈਲਟ ਹੈ। ਬਿਲਾਸਪੁਰ ਵੱਲੋਂ ਆਈਏ ਤਾਂ ਲੁਹਾਰੇ ਪਿੰਡ ਵੱਡੇ 'ਸ੍ਰੀਮਤੀ ਸੁਖਨੰਦਰ ਕੌਰ ਯਾਦਗਾਰੀ ਹਸਪਤਾਲ' ਨਜ਼ਰੀ ਪੈਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਨੂੰ ਇਸ ਬਾਵੇਂ ਧਾਰੀਵਾਲ ਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਜੀ ਦੀ ਯਾਦ ਵਿਚ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਇਥੇ ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਮੁਫਤ ਕੈਪ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਮੋਗੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿਚ ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਦੇਹ ਨੂੰ ਸਾਂਭਣ ਵਾਲਾ ਇਹ ਪਹਿਲਾ ਹਸਪਤਾਲ ਹੈ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਹੁਣ ਤਾਂ ਕਾਫ਼ੀ ਬਣ ਗਏ ਹਨ। ਮੋਗੇ ਵੱਲੋਂ ਪਿੰਡ ਵੱਡਿਆਂ ਸੱਜੇ ਪਾਸੇ ਨਿਗੁਹ ਮਾਰੀਏ ਤਾਂ ਇਕ ਅਜੂਝਾ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਨਮਦਿਆ ਸਕੂਲ ਹੈ। ਇਸ ਧਾਰੀਵਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਇਸ ਇਲਾਕੇ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਦੇਣ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਬੱਸਾਂ ਦੇ ਅੱਡੇ ਪਾਸ ਧਾਰੀਵਾਲ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮਹਿਲ ਵਰਗ ਘਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਕ ਪਾਸੇ ਵਿਰਾਸਤ ਭਵਨ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਪਿੰਡ ਅੰਕ ਵਿਚ ਵਿਰਾਸਤ ਭਵਨ ਦੇ ਗਾਇਕੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਿਵੇਂ ਚਾਬੀ ਵਾਲੀਆਂ ਮਸੀਨਾਂ, ਪੱਥਰ ਦੇ ਤਵੇ, ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਤਵੇ ਤੇ ਮੰਜੇ ਜੋੜ ਕੇ ਲੱਗਣ ਵਾਲੇ ਸਪੀਕਰਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੁਝ ਸਾਂਭਿਆ ਪਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਸਾਰੇ ਬਾਰੇ ਲਿਖਣਾ ਮਸ਼ਕਿਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਅੰਨੰਵ ਵੀ ਹੈ। ਸੰਗੀਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤਕਰੀਬਨ ਸਾਰੇ ਸਾਜ਼ ਸਾਂਭੇ ਪਏ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਸਾਰੰਗੀ, ਢੱਡ, ਡਫਲੀ, ਅਲਗਜੇ, ਤੁੰਬੀ, ਫੋਲ, ਕਾਟੇ ਡਸ਼ੁਰੂ, ਚਿਮਟਾ, ਹਰਮੋਨੀਅਮ, ਢੋਲਕੌ, ਤਬਲਾ ਜੋੜੀ, ਸਿਤਾਰ, ਖਤਤਾਲ, ਗਿਟਾਰ, ਪੁੰਗਰੂ, ਘੜਾ, ਬੀਨ, ਲੱਕਤ ਦਾ ਗਿੱਧਾ, ਪੇਟੀ, ਛੈਣੇ, ਤੁੰਬੇ ਅੰਤੇ ਦੇਤਾਰੇ ਦੇ ਨਾਂ ਵਰਣਨਯੋਗ ਹਨ।

ਮਰਦ ਤੇ ਤੀਵੀ ਦੇ ਸਿੰਗਾਰ ਦਾ ਸਮਾਨ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਕੈਠਾ, ਸਿੰਗ ਤਵੀਤ, ਪਿੰਪਲ ਪੱਤੀਆਂ, ਡੋਰੀ, ਪੱਗਰਾ, ਫੁਲਕਾਰੀ, ਬਾਗ, ਪਾਰਹੁਣੇ ਆਏ ਤੋਂ ਡਾਹੁਣ ਵਾਲਾ ਮੰਜਾ, ਪੱਥੀ, ਸਿਰਹਾਣਾ, ਸੰਜੇ ਤੇ ਬੈਠ ਕੇ ਰੋਟੀ ਖਾਣ ਤੇ ਪਾਸ ਰੱਖਣ ਵਾਲਾ ਮੇਜ਼ ਪ੍ਰਾਹੁਣੇ ਦੇ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਣ ਲਈ ਪਿੰਡ ਦਾ ਜੱਗ, ਗਲਾਸ, ਕੈਲੀ, ਉਪਰ ਲੈਣ ਵਾਲੀ ਰਜਾਈ, ਗਦੈਲਾ, ਸਿਰਹਾਣਾ ਤੇ ਸਿਰ ਤੇ ਬੰਨ੍ਹਣ ਵਾਲਾ ਪਰਨਾ ਤੇ ਪੱਗ ਇੱਥੇ ਰੱਖੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਘਰ ਵਿਚ ਵਰਤਣ ਵਾਲੀ ਪਿੰਡ ਦੀ ਬਾਲਟੀ, ਟੋਹਣਾ, ਪਰਾਂਤ, ਛੰਨਾ, ਕੈਲੀ, ਬਾਲਟੀ, ਕੈਲੀ, ਬਲਟੇਹੀ, ਗਾਗਰ, ਘੋਟਣਾ, ਦੁੱਧ ਰਿਤਕਣਾ, ਕੁੰਡਾ, ਬਠਲੀ,

ਚੱਲ੍ਹਾ, ਛਿਟੀਆਂ, ਟੋਕਰਾ, ਤਵਾ, ਤੱਤੀ, ਬੋਠਲ, ਮਧਾਣੀ, ਉਰੀ, ਪੀਹੜੀ, ਦੀਵਾ, ਲਾਲਟੈਣ, ਚੱਕੀ, ਚਰਖਾ ਤੇ ਹੋਰ ਬੈਂਬੀਤ ਸਮਾਨ ਪਿਆ ਹੈ।

ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਬੋਡੇ ਦੀ ਕਾਠੀ, ਮੁਹਾਰ, ਮੱਕੜੇ ਵਾਲੇ ਪੁੰਗਰੂ, ਗੰਡਾਸਾ, ਗੰਡਾਸੀ, ਟਕੁਆ, ਕਿਰਪਾਨ, ਸਵੀ, ਬਰਚਾ, ਕੁਹਤਾ, ਕੁਹਤੀ, ਤੇਸਾ, ਹੱਥੀ, ਹੱਥੜਾ, ਸੰਨੀ, ਸੈਣੀ, ਘੁੰਡੇ ਪਲਾਸ ਵੀ ਪਏ ਹਨ।

ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਨਾਲ

ਸਬੰਧਤ ਬੁਹਤ ਸਾਰੇ ਸੰਦ ਪਏ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਬੀਜਣ ਵਾਲਾ ਹਲ, ਕੱਛੂ ਹਲ, ਉਲਟਾਵਾਂ ਹਲ, ਪੰਜਾਲੀ ਕਿੱਲੀ, ਸੁਹਾਗਾ ਸੁਹਾਗੀ, ਜਿੰਦਰਾ, ਕਰਾਹੀ, ਕਰੀ, ਦਾਤੀ, ਰੰਬਾ, ਜੱਟ, ਸਲੰਗ, ਤੰਗਲੀ, ਲਾਸ, ਰੰਸਾ, ਦੰਤਾ, ਪੱਲੀ, ਪੱਟੀ ਪੁਰਾਣੀ ਤੇ ਫੁਲ ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਣਕ ਗਾਰੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ।

ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਚੱਲ੍ਹਾ, ਚੱਕਮਾ ਚੁੱਲ੍ਹਾ, ਚੁਰ, ਕਤਾਹੀ ਕਤਾਹਾ ਖੁਰਚਣਾ, ਮਸੱਦ, ਉਖਲੀ ਮੂਹਲੀ, ਤਵਾ, ਤਵੀ, ਤਕਲਾ, ਖੁਰਚਣਾ, ਚਿਮਟਾ ਚੱਕਲਾ ਵੇਲਣਾ ਰੂੰ ਲੋਗੜ ਪੇਂਜਾ, ਤੀਰ ਕਮਾਨ, ਗੁਲੇਲਾ, ਕਲਮ ਦਵਾਤ ਗਜਾਣੀ, ਬੰਟੇ ਕੱਤੀਆਂ, ਧੋੜੀ ਦੀ ਜੁੜੀ, ਕੱਢਵੀਂ ਜੁੜੀ ਵੀ ਸਾਮਲ ਹਨ।

ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੇ ਸਿੱਕੇ, ਪੁਰਾਣੇ ਨੋਟ, ਹਰ ਦੇਸ਼

ਪਿੰਡ ਲੁਹਾਰਾ ਵਿਖੇ ਲੱਗਿਆ ਯਮਲਾ ਜੀ ਦਾ ਆਦਮ ਕੱਦ ਬੁੱਤ

ਅੜੀ ਪਈ ਹੈ। ਮਾਣਕ ਦੀ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਪੁਸ਼ਕ ਪਈ ਹੈ। ਨਜ਼ੀਰ ਮੁੰਮੰਦ ਦੀ ਤੁੰਬੀ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਗਾਇਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਕੱਠੀਆਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਸੁਰਿਦਿਰ ਕੌਰ ਦੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਵਜਾਉਣ ਵਾਲੇ ਪੁੰਗਰੂ, ਹਾਕਮ ਸੂਫ਼ੀ ਦੀ ਛੱਡਲੀ, ਸੀਤਲ ਸਿੰਘ ਸੀਤਲ ਦੀ ਤੁੰਬੀ, ਕਰਨੈਲ ਗਿੱਲ ਦੀ ਗਾਉਣ ਵਾਲੀ ਪੁਸ਼ਕ, ਹਰਚਰਨ ਗਰੇਵਾਲ ਦਾ ਹਰਮੋਨੀਅਮ, ਚਮਕੀਲੇ ਦੀ ਪੁਰਾਣੀ ਪੇਟੀ (ਹੱਥ ਨਾਲ ਵਜਾਉਣ ਵਾਲਾ ਪੁਰਾਣਾ ਹਰਮੋਨੀਅਮ), ਦੀਦਰ ਸੰਧੀ ਦੀ ਤੁੰਬੀ, ਪਾਲੀ ਪਾਣੀ ਖੂੰਡ ਤੋਂ ਭਰੇ ਵਾਲੀ ਗੁਰਪਾਲ ਪਾਲ ਦੀ ਤੁੰਬੀ, ਉਤਮ ਸਿੰਘ ਭੇਲੇਨਾਬ ਦੀ ਤੁੰਬੀ, ਯਮਲਾ ਜੀ ਦੀ ਤੁੰਬੀ ਤੇ ਹੋਰ ਗਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਹੀ ਨਿਸ਼ਾਨੀਆਂ ਲੱਭ ਸਕੀਆਂ, ਭਾਲਾਂਗੇ। ਵਿਰਾਸਤ ਭਵਨ ਦੇ ਬਿਲਕੁਲ ਸਾਹਮਣੇ ਸਤਕੋਂ ਪਾਰ ਉਸਤਾਦ ਲਾਲ ਚੰਦ ਯਮਲਾ ਜੱਟ ਜੀ ਦਾ ਬੁੱਤ ਪਾਰਕ ਵਿਚ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦਸ ਮੇਲੇ ਲੱਗ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਜਦੋਂ ਲੁਧਿਆਣੇ ਨੇ 'ਤਰੱਕੀ' ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਚੌਂਕਾਂ ਨੂੰ ਬਦਲ ਕੇ ਬੱਤੀਆਂ ਲਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਤੇ ਚੌਂਕਾਂ ਵਿਚ ਸਾਂਭਿਆ ਪਿਆ ਇਤਿਹਾਸ ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੇ ਬੁੱਤ, ਮਹਾਨ ਸਖਸੀਅਤਾਂ ਦੇ ਬੁੱਤ, ਨਿਰਮਲ ਜਿਉਤਾ, ਗੁਰਭਜਨ ਗਿੱਲ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਦਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਬਰਸਟ, ਮੋਗੇ ਤੋਂ ਸਖਵੇਵ ਸਿੰਘ ਅਰਸੀ ਤੇ ਐਸ ਐਸ ਪੀ ਸਿਵ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਐਸ ਡੀ ਐਸ ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਸੰਧੀ ਪੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਗਾਇਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੰਦੀਲਾ, ਹਾਕਮ ਬਖਤੀ, ਧੰਨਾ ਰੰਗਿਲਾ, ਕਰਨੈਲ ਗਿੱਲ, ਸੀਤਲ, ਨਿੱਕਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦੀ, ਯਮਲੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਚੇਲੇ ਤੇ ਯਮਲਾ ਪਰਿਵਾਰ, ਪੰਡਤ ਸੋਮਨਾਬ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਗਾ ਕੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਵਾਈ।

ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਣ ਲੱਗਾ ਕਿ ਬੁੱਤ ਲੁਧਿਆਣੇ ਹੀ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਯਮਲਾ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਨੂੰ ਬੀਬੀ ਸਰਬਜ਼ੀਤ ਜੋ ਚਿਮਟੇ ਵਾਲੀ ਦੇ ਨਾਂ ਨਾਲ ਮਸ਼ਹੂਰ ਹੈ, ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਟੈਂਡ

ਲਿਆ ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੁੱਤ ਲੁਹਾਰੇ ਵਿਰਾਸਤ ਭਵਨ ਦੀ ਬਹੁਮੱਲੀ ਵਿਰਾਸਤ ਬਣ ਗਈ। ਜੋ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਲਈ ਮਾਰਗ ਦਰਸ਼ਨ ਬਣੀ ਰਹੇਗੀ।

ਬਲਵਿੰਦਰ ਬਾਵਾ ਪਿੰਡੋਂ ਆਪਣੀ ਟੀਮ ਲੈ ਕੇ, ਟਾਰਕ ਵਿਚ ਢੋਲ ਵਜਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਗਏ ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਮਾਣ ਤੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਢੋਲ ਵਜਾਉਂਦੇ ਹੀ ਵਾਪਸ ਮੁੜੇ। ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਸਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਪੁਰਾਣੇ ਐਚ ਐਮ ਵੀ ਦੇ ਕਲਾਕਾਰ, ਢਾਡੀ ਰਾਗੀ, ਯਮਲੇ ਦੇ ਚੇਲੇ, ਇਲਕੇ ਦੀਆਂ ਮਹਾਨ ਸਖਸੀਅਤਾਂ ਹੋ ਜਿਸ ਲੈ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਵੱਖ ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਨਾਂ ਉੱਚਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਸਖਸੀਅਤਾਂ ਦਾ ਕੋਮੀ ਸਨਮਾਨ ਕਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 'ਲਾਲ ਚੰਦ ਯਮਲਾ ਜੱਟ ਕਮੇਟੀ' ਦੇ ਨਾਂ ਬੱਲੇ ਰਜਿਸਟਰਡ ਹੋਈ ਹੈ। ਇਹ ਕੋਮੀ ਵਿਰਾਸਤ ਭਵਨ ਤੇ ਸਾਰੇ ਮੇਲੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਦੇਖ-ਰੇਖ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਪਹਿਲਾ ਮੇਲਾ ਦਸੰਬਰ 2010 ਵਿਚ ਲੱਗ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਗਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਸਰਪੰਚ ਜੱਸੇਵਾਲ, ਨਿਰਮਲ ਜਿਉਤਾ, ਗੁਰਭਜਨ ਗਿੱਲ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਕੈਪਟਨ ਦਾ ਸਲਾਹਕਾਰ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਬਰਸਟ, ਮੋਗੇ ਤੋਂ ਸਖਵੇਵ ਸਿੰਘ ਅਰਸੀ ਤੇ ਐਸ ਐਸ ਪੀ ਸਿਵ ਕੁਮਾਰ ਤੇ ਐਸ ਡੀ ਐਸ ਹਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਸੰਧੀ ਪੁੰਚੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਗਾਇਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸੰਦੀਲਾ, ਹਾਕਮ ਬਖਤੀ, ਧੰਨਾ ਰੰਗਿਲਾ, ਕਰਨੈਲ ਗਿੱਲ, ਸੀਤਲ, ਨਿੱਕਾ ਸਿੰਘ ਦਰਦੀ, ਯਮਲੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਚੇਲੇ ਤੇ ਯਮਲਾ ਪਰਿਵਾਰ, ਪੰਡਤ ਸੋਮਨਾਬ ਹੋਰਾਂ ਨੇ ਗਾ ਕੇ ਹਾਜ਼ਰੀ ਲਵਾਈ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਅੱਜਕਲ੍ਹੁ ਮਡ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਖੋਖਲੇ ਦਾਅਵੇਂ ਹੁਣ ਲੋਕਾਂ ਅੰਗੇ ਆ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਕੈਲੇਫੋਰਨੀਆ ਤੇ ਸਵਿਟਜ਼ਰਲੈਂਡ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਦਾਅਵੇਂ ਵੀ ਕਿਸੇ ਰੇਤ ਦੇ ਘਪਲੇ ਵਿਚ ਦੱਬ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ। ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਲਾਚੇ ਸਾਰੇ ਦੇ ਸਾਰੇ ਝੁਠ ਦਾ ਪ੍ਰਲੰਦਾ!

ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਉਤੇ ਹੰਦਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬੀ ਨੇ ਹਾਅ ਦਾ ਨਾਅਰਾ ਨਹੀਂ ਮਾਰਿਆ। ਸਭ ਨੂੰ ਇਕੋ ਹੀ ਸਵਰ ਸਾਮ ਲੱਗਦੀ ਸੀ, ਗੁੰਡਾਗਰਦੀ ਨਾਲ ਕੌਣ ਨਿਪੁਟਾਗਾ। ਜਾਨ ਦੇ ਡਰ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਅੰਗੇ ਆ ਕੇ ਇਸਦਾ ਵਿਰੋਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

ਜੇ ਵਿਰੋਧੀ ਪਿਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਵੀ ਤਾਂ ਕਈ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਮੰਤਰੀਪੁਣੇ ਦੀ ਧੋਂਸ ਵਿਚ ਉਸ ਉਪਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨਾ ਕੋਈ ਕੇਸ ਕਰਦਾ ਦਿੰਦੇ ਜਾਂ ਫਿਰ ਮਾਰਨ ਕੁੱਟਣ ਤੱਕ ਜਾਂਦੇ। ਹਲੁਕ ਹਲੁਕ ਕਰਦੇ ਫਿਰਦੇ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਮੋਹਤਬਰ ਇਹ ਭੁੱਲ ਗਏ ਕਿ ਇਹ ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਦੀਨ-ਧਰਮ ਨਹੀਂ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਇਹ ਸੁੱਤੇ ਪਏ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਤੁਸੀਂ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਕਰਦੇ ਰਹੋ। ਕਿਧਰੇ ਜਾਗ ਪਏ ਤਾਂ ਫਿਰ ਤੁਹਾਡੀ ਕੁਰਸੀ ਦੀਆਂ ਚਾਰੇ ਲੱਤਾਂ ਕਿਧਰ ਗਈਆਂ, ਉਹ ਪਤਾ ਵੀ ਨਹੀਂ ਲੱਗਣਾ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੇ ਇਹ ਸਮਝ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ, ਉਹ ਸਤਯੁਗ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਜਦੋਂ ਸਮਝ ਪੈ ਗਈ, ਸਮਝੋ ਕਲ-ਯੁਗ ਆ ਗਿਆ, ਫਿਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਹੀਂ ਸੁਣਦੇ, ਜੋ ਮਨ ਵਿਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, ਉਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਤੇ ਹੁਣ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਕੁਝ ਫੁਰਨੇ ਫੁਰ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਬਦੋਲਤ ਹਰ ਵੱਡੇ ਵਜੀਰ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਇਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਖਿੱਚ ਦੇਣੀ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਧੱਤ ਕਰਕੇ ਫਰਸ਼ ਤੇ ਛਿੱਗਣਗੇ।

ਕਾਰਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਦਾ ਦੌਰ ਜੋ 7-8 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਸਹਿਣਸ਼ੀਲ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਹੋਊ-ਪਰੋ ਕੀਤਾ ਪਰ ਹੁਣ ਪਾਣੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਿਰਾਂ

ਉਪਰੋਂ ਲੰਘ ਗਿਆ। ਹੁਣ ਉਹੀ ਲੋਕ ਇਹਨਾਂ ਅਮੀਰਾਂ ਦੀ ਚਾਣੀ ਨੂੰ ਸਬਕ ਸਿਖਾਉਣਗੇ।

ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਇਕ ਕੇਸ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਚੱਲਿਆ, ਕੈਦੀ ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਜੱਜ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ, ਉਸਨੇ ਨਸੇ ਦੀ ਪੂੜੀ ਕੱਢ ਕੇ ਜੱਜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਜਿੰਨੀਆਂ ਮਰਜ਼ੀ ਇਹ ਨਸੇ ਦੀਆਂ ਪੂੜੀਆਂ ਸੱਖਿਆਂ ਹੀ ਲਈਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਖੋਖਲੇ ਦਾਅਵੇਂ ਹਨ ਕਿ ਪਿਛਲਾ ਜੇਲ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵੱਡਾ ਅਫਸਰ ਝੁਠ ਬੋਲਦਾ ਹੈ ਤੇ ਉਹ ਇਕੱਲੇ ਹੀ ਸੱਚ ਦੀ ਲੋਅ ਲਈ ਪੰਡਾਂ-ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਪਹਿਰਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਜੇ ਵਾੜ ਹੀ ਖੇਤ ਨੂੰ ਖਾਣ ਲੱਗ ਪਏ ਤਾਂ ਫਿਰ ਤਾਂ ਰੱਬ ਹੀ ਰਾਖਾ ਹੈ।

ਇਹ ਹਾਲਾਤ ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਵਿਚ ਇਨੀ ਗੰਧਲਬਾਜ਼ੀ ਹੈ, ਸਮਝਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵਕਤ ਲੋਗੋਗਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਜਾਲ ਬੁਣਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਪਿੱਛ ਵਿਚ ਨਸੇ ਫੈਲਾਅ ਦਿਓ, ਫਿਰ ਆਪ ਹੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਕੇ ਨਸੇ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਪਾਉਣ ਲਈ ਨਸਾ ਛੁਡਾਉ ਕੇਂਦਰ ਖੋਲ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਹੱਦ ਤਾਂ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਖੁੰਦ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨਸਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੰਡਿਆਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਹੁਣ ਉਹ ਨੌਜਵਾਨ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤੱਤੀਕੀ ਵਿਚ ਕੀ ਹਿੱਸਾ ਪਾ ਸਕਣਗੇ। ਜਦੋਂ ਨਸਾ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਹ ਲੋਕੋਂ ਅਕਲ ਕਰੋ, ਇਸ ਨਾਲ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਦੀ ਜਵਾਹੀ ਖਤਮ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਉਦੋਂ ਤਾਂ ਝੋਲੀਆਂ ਭਰਨ ਦੀ ਪਈ ਹੋਈ ਸੀ, ਹੁਣ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਗਰਕ ਗਿਆ, ਇਸ ਬਿਮਾਰੀ ਭਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਹੁਣ ਛੁੱਥਣ ਤੋਂ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਮਗਰਮੱਛ ਦੇ ਅੱਥਰੂ ਸੁੱਟ ਰਹੇ ਹਨ।

ਪਰ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ ਕਰ ਲੈਣਾ, ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪ ਹੀ ਇਸ ਵੱਲ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ। ਇਹ ਸਰਕਾਰ ਜੋ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਕੀਤਾ ਨਹੀਂ। ਹੁਣ ਜੋ ਮਰਜ਼ੀ

ਕਰ ਲੈਣ, 2017 ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹੀ ਇਹ ਬੈਠ ਕੇ ਸੋਚਣਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਨਸਾਈ ਕੀਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਰ ਜਾਗ ਪਈ ਏ ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਸਾਫ ਸੁਥਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਨਵੀਂ ਪਾਰਟੀ ਦਾ ਸਾਥ ਦੇ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਵਿਚ ਪਾ ਦੇਣਗੇ। ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਮੱਤ ਵੀ ਸੁਧਾਰ ਸਕੇ ਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਇਸ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕੀਤੀ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਕੱਢਣ ਲਈ ਕੁਝ ਐਸੇ ਦਿਸ਼ਾਵੇਂ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਣਗੇ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਵਿਚ ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਸਾਫ-ਸੁਥਰੀ ਹਵਾ ਚਲਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆਵੇਗੀ। ਪਿੱਛੇ ਜਿਹੇ ਫੌਜ ਵਿਚ ਭਰਤੀ ਵੇਲੇ ਕੁਝ ਕੁ ਨੌਜਵਾਨ ਹੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘ ਕੇ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕੇ।

ਬਹੁਤਿਆਂ ਨੇ ਨਸੇ ਖਾਧੇ ਹੋਏ ਕਰਕੇ ਮਿਲਟਰੀ ਦੀ ਦੌੜ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਹੀ ਨਾ ਕੀਤੀ। ਜਿਥੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚ ਸਾਰੀ ਫੌਜ ਦਾ 10 ਫੀਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਪੰਜਾਬੀ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਐਤਕੀ ਇਹ ਕੁਝ ਉੰਗੀਆਂ ਤੇ ਗਿਣਨਯੋਗ ਹੀ ਰਹਿ ਗਏ ਜੋ ਕਿ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਜਿਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਇਕ ਵਾਰ ਸੋਚ ਕੇ ਵੇਖੋ, ਸਾਇਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਜਵਾਬ ਲੱਭ ਪਵੇ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਲੋਕੋਂ ਇਨ੍ਹੋਂ ਬੇਗੈਰਤ ਕੱਦੋਂ ਤੋਂ ਹੋ ਗਏ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਧਾਤਵੀਆਂ ਨੂੰ ਖੁੰਦ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਣ ਵੇਲੇ ਲੁੱਟਣ ਦੀ ਸ਼ਹਿ ਦੇ ਦਿੱਤੀ। ਕਿਥੇ ਸੁੱਖ ਸਿੰਘ, ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ, ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਨਲੂੰਦੇ ਵਰਗੇ ਸਰਦਾਰ ਜਿਹਨਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਜਮੀ ਤੇ ਜ਼ਮੀਰ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਜ਼ਿੰਦਗੀਆਂ ਲਾ ਦਿੱਤੀਆਂ, ਹੁਣੈ ਜਿਹੇ 1984 ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਵਿਚ ਇਕ ਹੋਰ ਸੂਰਮੇਂ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਲੋਕ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਭਾਈ ਜਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਹਿੰਦੀ ਅੱਖ ਨਾਲ ਵੇਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਇਉਂ ਵੰਗਰਿਆ ਕਿ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੀ ਜੁਰੂੰਅਤ ਨਹੀਂ ਪਈ ਕਿ ਕੁਝ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਵਿਗਾਤ ਸਕੇ।

ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕਿਸੇ ਨੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਜਿੰਨਾ 2007 ਤੋਂ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਹਨਾਂ ਨਿਕਰਾਂ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਸੋਚ ਨੇ ਕੀਤਾ

ਹੈ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਧਰਤੀ ਫਿਰ ਵੰਗਰਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਹਾਲੇ ਵੀ ਵਕਤ ਹੈ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜ਼ਾਨੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਲਈ ਉਠ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਵੇ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਜਤ੍ਥਾਂ ਐਸੀਆਂ ਪੁਟ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੱਖਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨ ਜੱਸਿਆਂ ਵਾਲੇ, ਸਿਰਕੱਦ ਦਲੇਰ ਕੌਮ ਦੇ ਇਹ ਪਹਿਰੇਦਾਰ ਕਿਧਰੇ ਨਹੀਂ ਲੱਭਣੇ।

ਜੇ ਹੁਣ ਵੀ ਤੁਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਜੀਆਂ-ਹਜ਼ੂਰੀ ਕਰਦੇ ਰਹੋ, ਫਿਰ ਇਸ ਗਰਕਣ ਦੇ ਮਗਰੋਂ ਐਵੇਂ ਟਾਹਰਾਂ ਨਾ ਮਾਰਿਓ ਕਿ ਉਠ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਵੇ, ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਲਾਰੇ ਵਿਚ ਨਾ ਆਉਣਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਤੁਹਾਡੀ ਪੰਜਾਬੀਅਤ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਇਹਨਾਂ ਨੇ ਖਤਮ ਕਰ ਦੇਣੇ।

Balbir Singh M.A.
Tel : 510-938-7771

ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੀ ਬਣਾਣ ਹੈ ਤੁਹਾਡਾ ਲਿਬਾਸ

ਸ਼ਖਸੀਅਤ ਦੀ ਪਛਾਣ ਬੋਲਣ, ਤੁਰਨ-ਫਿਰਨ, ਹੱਥ ਦੀਆਂ ਲੀਕੀਂਗ ਤੋਂ ਚਿਰਹੇ ਦੇ ਹਾਵ-ਭਾਵ ਤੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵਿਅਕਤੀ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਪਹਿਣਣੇ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਕਸਰ ਕਿਸ ਵਿਸ਼ੇ ਵਿਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਅਕਸਰ ਕਿਸ ਵਿਚ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਜਾਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਦੋਲਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

* ਫਿੱਕੇ ਰੰਗ ਜਿਵੇਂ ਗੁਲਾਬੀ, ਹਲਕਾ ਨੀਲਾ, ਪੀਲਾ, ਸਫੈਦ ਪਹਿਨਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਨਤ ਸੁਭਾਅ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

* ਬਾਈਟ ਚਮਕਦਾਰ ਰੰਗ ਪਹਿਨਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਾਂਟਿਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

* ਟਾਈਟ ਫਿਰਿੰਟਿਂਗ ਪਹਿਨਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸਮਾਰਟ ਤੇ ਰਸਮੀ ਕਿਰਿਆ ਵਾਲੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਪਰ

ਦੰਦ ਕਬਾਵਾਂ ਦਾ ਨਾਇਕ ਸ਼ੇਰ-ਏ-ਪੰਜਾਬ

ਡਾ. ਜੋਗਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕੈਰੋ

ਸ਼ੇਰ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕਿਸੇ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ ਦਾ ਮੁਖਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਨਿਡਰ ਯੋਧੇ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਤੇ ਨਿਆਂਪਸੰਦ ਮਹਾਰਾਜੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਹੈ। ਉਸ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਦੰਦ ਕਬਾਵਾਂ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਈ ਇਉਂ ਹਨ:

ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਲਾਕਾਰੀ ਭਰਪੂਰ ਤੀਰ ਅੰਦਾਜ਼ੀ: ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਰੋਪੜ ਵਿੱਚ ਸਲਾ-ਸਫ਼ਾਈ ਦੀ ਗੱਲਬਾਤ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਸ ਮੌਕੇ ਜਿਥੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਯੋਧੇ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਆਏ ਹੋਏ ਸਨ, ਉਥੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਵੀ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਚੰਗੇ-ਚੰਗੇ ਯੋਧੇ ਅਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਲੈ ਕੇ ਪੁੱਜਿਆ ਸੀ।

ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਖੇਮਿਆਂ ਨੂੰ ਤੁਬੂਆਂ ਨਾਲ ਆਹਮੋ-ਸਾਹਮਣੇ ਬਹੁਤ ਸੁੰਦਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਜਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਉਪਰ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਣ ਲਈ ਆਪਣੀ ਸਾਨੋ-ਸੌਕਰਤ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਰਸਾਉਣ ਵਿੱਚ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਸੈਕਤਿਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਗੇਰੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ-ਆਪਣੀਆਂ ਕੁਰਸੀਆਂ ਉਪਰ ਬਿਰਜਾਮਾਨ ਸਨ।

ਮਹਾਰਾਜੇ ਲਈ ਸੋਨੇ ਦੀ ਕੁਰਸੀ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅੰਗਰੇਜ਼ ਗਵਰਨਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬੈਂਡ-ਵਾਜ਼ਿਆਂ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਕਲਾ ਦੇ ਜੋਹਰ ਵਿਖਾਉਣ ਦਾ ਹਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਤਾ ਸੰਗੀਤਮਣੀ ਬੈਂਡ ਵਜਾਇਆ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਇਹ ਬੈਂਡ ਸੁਣ ਕੇ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਇਆ।

ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮਹਾਰਾਜੇ ਦੇ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਸਰਦਾਰ ਅਤੇ ਸੈਨਾਪਤੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਯੁੱਧ ਕਲਾ ਦੇ ਐਸੇ ਜੋਹਰ ਵਿਖਾਏ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਹਕਮ ਵੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਏ। ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜੇ ਕੋਲ ਅਜਿਹੇ ਹੁਨਰਮੰਦ ਯੋਧੇ ਹਨ। ਆਪਣੇ ਫੌਜੀ ਯੋਧਿਆਂ ਦੇ ਹੁਨਰ ਵੇਖ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਵੀ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਅੰਦਰ ਵੀ ਯੁੱਧ ਕਲਾ ਦੇ ਜੋਹਰ ਵਿਖਾਉਣ ਦਾ ਉਤਸ਼ਾਹ ਆ ਗਿਆ।

ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਹਿਲਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਹਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਘੋੜੇ 'ਲੈਲੀ' ਨੂੰ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ। ਉਸ ਦਾ ਘੋੜਾ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੇ ਹਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਸਾਹਮਣੇ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੜਵਾ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਹਕਮ ਮੁਤਾਬਕ ਸੇਵਕਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਗੜਵਾ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ।

ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘੋੜੇ ਨੂੰ ਕਦੇ ਇਧਰ ਤੇ ਕਦੇ ਉਧਰ ਭਜਾ ਕੇ ਗਰਮ ਕੀਤਾ। ਫਿਰ ਘੋੜੇ ਨੂੰ ਸਰਪੱਟ ਦੌੜਾ ਕੇ ਉਸ ਗੜਵੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚਿਆ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਗੜਵੇ ਉਪਰ ਕੁਝ ਨਿਸ਼ਾਨ ਬਣਾਏ। ਉਸ ਨੇ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਇਉਂ ਹੀ ਕੀਤਾ।

ਜਦੋਂ ਉਹ ਗੜਵਾ ਚੁੱਕ ਕੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅਫਸਰਾਂ ਕੋਲ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਾਲ ਉਸ ਗੜਵੇ ਉਪਰ ਇੱਕ ਝੂਬਸਰਤ ਫੁੱਲ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੇਖ ਕੇ ਸਾਰੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ ਅਧਿਕਾਰੀ ਹੈਰਾਨ ਵੀ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਹਾਰਾਜਾ ਤਲਵਾਰ ਦਾ ਬਹੁਤ ਧਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਕਲਾ ਨਾਲ ਕਿੰਨਾ ਪਿਆਰ ਹੈ।

ਕੁਰਾਨ ਸਰੀਫ ਦਾ ਮੁੱਲ ਪਾਉਣਾ: ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਆਦਮੀ ਗੱਡਾ ਜੋੜ ਕੇ ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਗੱਡੇ ਉਪਰ ਕੋਈ ਚੀਜ਼ ਰੱਖੀ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਚਿੰਟੇ ਕੱਪੜੇ ਨਾਲ ਢਕਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਉਹ ਸਹਿਰੋਂ ਬਾਹਰ ਨਿਕਲਣ ਲੱਗ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਗੋਂ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਾਹਰੋਂ ਆਉਂਦਾ ਹੋਇਆ ਮਿਲ ਗਿਆ। ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੇ ਉਸ ਗੱਡੇ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛਿਆ, "ਭਾਈ! ਤੁੰ ਕਿੱਧਰ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ? ਅਤੇ ਗੱਡੇ ਉਪਰ ਆਹ ਚਿੰਟੀ ਚਾਦਰ ਹੇਠ ਕੀ ਰੱਖਿਆ ਹੈ?" ਗੱਡੇ ਵਾਲੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਮਹਾਰਾਜ! ਇਸ ਚਾਦਰ ਹੇਠ ਪਵਿਤਰ ਕੁਰਾਨ ਸਰੀਫ ਹੈ।"

ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੇ ਪੁੱਛਿਆ, "ਤੁੰ ਇਹ ਕੁਰਾਨ ਸਰੀਫ ਕਿੱਥੇ ਲਿਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ?"

ਗੱਡੇ ਵਾਲੇ ਨੇ ਉਤਰ ਦਿੱਤਾ, "ਮਹਾਰਾਜ! ਮੈਂ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਹਨਤ ਨਾਲ ਇਹ ਸੁਹਿਰੀ ਕਰਾਨ ਸਰੀਫ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਇੰਨਾ ਮੁੱਲਵਾਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਹਿਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਲ ਤਾਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਮੈਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਲਈ ਹੈਰਾਬਾਦ ਲੈ ਕੇ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ ਤਾਂ ਕਿ ਉਥੋਂ ਦੇ ਨਵਾਬ ਨੂੰ ਵਿਖਾ ਕੇ ਮੈਂ ਇਸ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੁੱਲ ਵੱਟ ਸਕਾਂ।"

ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ, "ਤੁੰ ਆਪਣਾ ਗੱਡਾ ਵਾਪਸ ਲੈ ਆ। ਇਸ ਕੁਰਾਨ ਸਰੀਫ ਦਾ ਜਿੰਨਾ ਮੁੱਲ ਤੁੰ ਕਹੋਗਾ, ਅਸੀਂ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੀ ਦੇਵਾਂਗੇ।"

ਗੱਡੇ ਵਾਲੇ ਨੇ ਗੱਡਾ ਮੌਤ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜੇ ਦੇ ਦਰਬਾਰ ਵਿੱਚ ਲੈ ਆਂਦਾ। ਉਸ ਨੇ ਕੁਰਾਨ ਸਰੀਫ ਦਾ ਜਿੰਨਾ ਮੁੱਲ ਦੱਸਿਆ, ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੇ ਉਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਕਮ ਦੇ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਖਰੀਦ ਲਿਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਫਕੀਰ ਅਜੀਜ਼ੀਦੀਨ ਨੂੰ ਬੁਲਾ ਕੇ ਉਸ ਨੂੰ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਇਤ ਪੜ੍ਹਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ। ਫਕੀਰ ਅਜੀਜ਼ੀਦੀਨ ਨੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਕੋਝ ਆਇਤ ਪੜ੍ਹੀਆਂ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਰਥ ਕਰ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਅੱਲਾ ਦੀ ਵਡਿਆਈ ਬਾਰੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਮਹਾਰਾਜੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਸਾਡੇ ਗੁਰ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਵੀ ਤਾਂ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਹੀ ਉਸਤਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਫਿਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਫਲਕ ਕੀ ਹੈ?"

ਫਕੀਰ ਅਜੀਜ਼ੀਦੀਨ ਦਾ ਜਾਂਬਾਅ ਸੀ, "ਮਹਾਰਾਜ! ਉਦੇਸ਼ ਤਾਂ ਇੱਕ ਹੀ ਹੈ ਮਾਰਗ ਵੱਖਰੇ-ਵੱਖਰੇ ਹਨ।" ਇਹ ਸੁਣ ਕੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਉਹ ਕੁਰਾਨ ਸਰੀਫ ਬੜੇ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਰੱਖਣ ਲਈ ਫਕੀਰ ਅਜੀਜ਼ੀਦੀਨ ਨੂੰ ਦੇਂਦਾ।

ਬਾਂਗ ਦਾ ਮਸਲਾ: ਜਦੋਂ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਰਾਜ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬ ਉਪਰ ਸਥਾਪਤ ਹੋ ਗਿਆ ਤਾਂ ਸਿੰਘ ਇਸ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਰਾਜ ਹੀ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਪਏ ਜਦੋਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦਾ ਰਾਜ ਸੀ। ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਹਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਧਰਮ ਮੰਨਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਸੀ। ਇਉਂ ਮੁਲਾਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣਾ ਧਰਮ ਮੰਨਣ ਦੀ ਪੂਰੀ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਸੀ। ਉਹ ਪੰਜੇ ਵਕਤ ਮਸੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਨਮਾਜ਼ ਪੜ੍ਹੁੰਦੇ ਸਨ। ਨਮਾਜ਼ ਸਮੇਂ ਮਸੀਤ ਦਾ ਮੌਲਵੀ ਉਚੀ ਆਵਾਜ਼ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਨੋਹਾ ਦਿੱਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਮਾਜ਼ ਦਾ ਵਕਤ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਮਸੀਤ ਵਿੱਚ ਆਓ ਅਤੇ ਨਮਾਜ਼ ਪੜ੍ਹੋ।

ਸਿੰਘ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੁਲਾਮਾਨਾਂ ਦੀ ਇਸ ਬਾਂਗ ਤੋਂ ਬਚੇ ਚਿੜ੍ਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਸਮਝੇ ਸਨ ਕਿ ਰਾਜ ਤਾਂ ਸਿੰਘ ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਲਾਮਾਨ ਬਾਂਗਾਂ ਦੇ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੰਗ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਸਮਾਂ ਸਿੰਘਾਂ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੇ ਪੂਜਾ ਪਾਠ

ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ, "ਮਹਾਰਾਜ ਜੇ ਇਹੋ ਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਕੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ! ਜੇ ਸਵੇਰੇ ਪੰਜ ਵਜੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਗ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਸਾਰਾ ਦਿਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਮਾਜ਼ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦੱਸਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ ਜੇ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲੋਂ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ?"

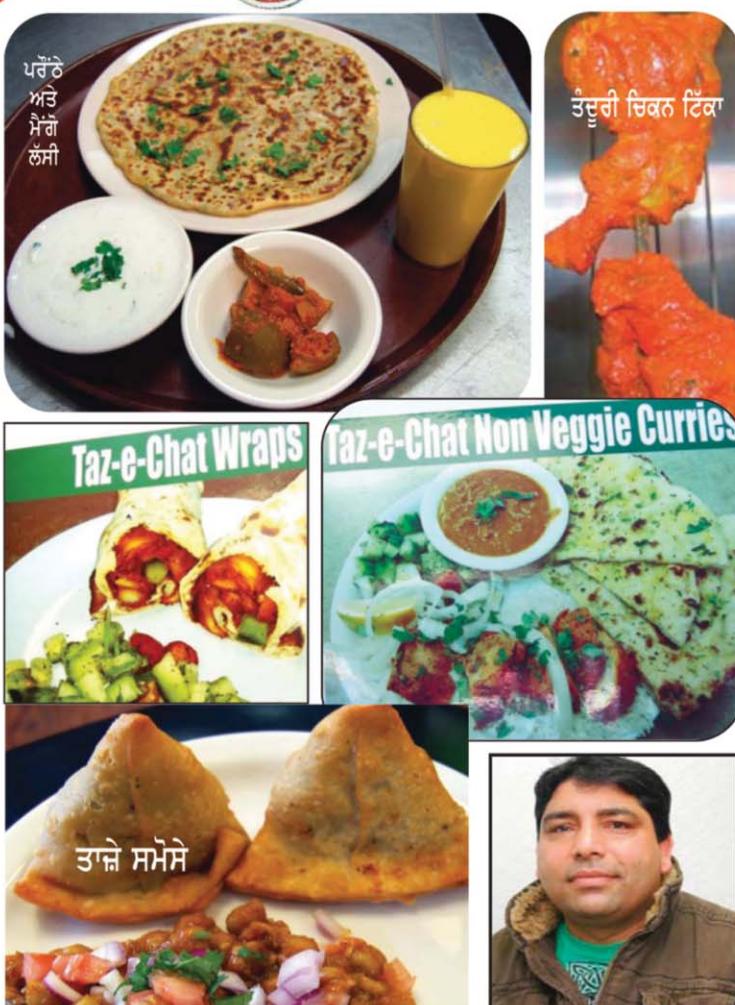
ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ੇਰ-ਏ-ਪੰਜਾਬ ਨੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਅਤੇ ਸਿੰਖਾਂ ਦੇ ਮੋਹਤਬਰ ਬੰਦਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, "ਦੇਖੋ ਭਾਈ! ਮੁਲਾਮਾਨ ਅੱਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਹਿਰ ਵਿੱਚ ਬਾਂਗ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੇ ਪਰ ਇਹ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੁਣ ਤੁਹਾਡੀ ਹੈ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਹਰ ਨਮਾਜ਼ ਪੜ੍ਹਨ ਵੇਲੇ ਘਰ-ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਨਮਾਜ਼ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦੱਸਣਾ ਹੈ। ਹਾਂ! ਇਹ ਯਾਦ ਰੱਖੋ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਪਰਵਾਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ। ਚਲੋ ਹੁਣ ਜਾਓ! ਮੁਲਾਮਾਨ ਬਾਂਗ ਨਹੀਂ ਦੇਣਗੇ ਪਰ ਤੁਸੀਂ ਆਪਣੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜ਼ਰੂਰ ਪੂਰੀ ਕਰਨੀ ਹੈ।"

ਹੁਣ ਸਿੰਖਾਂ ਅਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ

TAJ-E-CHAAT

Special

ਸਮੋਨ ਪਲੇਟ
ਪਾਪੜੀ ਚਾਟ
ਆਲੂ ਟਿੱਕੀ
ਵੈਜ ਮਿਕਸ ਪਕੋੜਾ
ਪਨੀਰ ਪਕੋੜਾ
ਆਲੂ ਟਿੱਕੀ ਚਾਟ
ਛੋਲੇ ਭਟੂਰੇ
ਮੈਂਗੇ ਲੱਸੀ
ਮਿਠੀ ਲੱਸੀ
ਨਮਕੀਨ ਲੱਸੀ
ਪਿਆਜ਼ ਨਾਨ
ਅਦਰਕ ਨਾਨ
ਮੂਲੀ ਪਰੌਂਠਾ
ਤੰਦੂਰੀ ਰੋਟੀ
ਵੈਜ਼ੀਟੇਬਲ ਰੈਪ
ਗੋਟ ਕਰੀ
ਚਿਕਨ ਕਰੀ
ਤੰਦੂਰੀ ਚਿਕਨ ਟਿੱਕਾ
ਗੋਟ ਬਿਰਿਆਨੀ
ਚਿਕਨ ਬਿਰਿਆਨੀ

510-226-8081

39497 Fremont Blvd. Fremont, CA 94538

Jawala Singh

510-378-7690,

Bhogal Dental Group

Laser Treatment
Lumineers/Veneers
Dentures & Partials
Root Canals
Bad Breath
Cosmetic Dentistry
Crowns & Bridges
Tooth Extraction
Gum Treatment

Dr. Raja Bhogal

**37070 Newark Blvd, Suite C
Newark, CA 94560**

510-797-2840
drraja@rbhogaldds.com

Moon Indian Cuisine
510-780-9233

ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ ਤੋਂ ਖਾਣਾ ਪੈਕ ਕਰਵਾ ਕੇ ਵੀ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹੋ,
ਕੇਟਰਿੰਗ ਵੇਲੇ ਤੰਦੂਰ ਦਾ ਇੰਡੀਅਨ ਹੈ, ਕੇਟਰਿੰਗ ਵਾਸਤੇ ਕਾਲ ਕਰੋ ਜੀ

- * 100 ਬੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਤੱਕ
- * ਗੁਰੂ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਕੇਟਰਿੰਗ ਲਈ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੱਕ ਛੋਟ
- * ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਜ਼ਰਬੇਕਾਰ ਕੁਕ

Paul
510-978-7170

Fish Pakora

ਮੱਛੀ ਪਕੋੜੇ ਬਣਾਉਣ
ਦੇ ਮਾਹਿਰ
ਲੱਭੂ, ਜਲੇਬੀ, ਚਰਢੀ,
ਗੁਲਾਬ ਜਾਮੁਨ ਤੇ
ਵਿਆਹ ਸ਼ਾਦੀ ਮੌਕੇ ਸਭ
ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਠਿਆਈ
ਤਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।
ਘੱਟ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਲੈ
ਸਕਦੇ ਹੋ।

Gill
510-709-5285

Over 30 Years Experience in Restaurant & Catering Business

ਇੰਡੀਅਨ-ਫਿਜੀ, ਗਾਕਿਸਤਾਨੀ ਕੁਸ਼ਣ

ਮੂਨ ਇੰਡੀਅਨ ਕੁਸ਼ਣ (ਹੇਵਰਡ)

600 West Harder Rd. Hayward, CA 94544
Phone (510)780-9233 Fax (510) 780-9812

www.moonindiancuisine.net

E-mail : gogeeautorepair@gmail.com

GOGEE AUTO REPAIR

Repair all kind of foreign & Domestic Cars

ਗੋਗੀ ਆਰੋਪੀ ਰਿਪੋਰਟ

ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕਾ ਵਿਚ ਬਣੀਆਂ
ਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤਜ਼ਰਬੇਕਾਰ
ਮਕੈਨਿਕਾਂ ਤੋਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਗੋਗੀ
ਹੁਕਾਮ ਨੂੰ ਫੇਨ ਕਰੋ

Ph: 510-293-0530

Cell: 510-757-6775

Fax: 510-293-0330

ਤਸੰਲੀਬਖਸ਼ ਕੰਮ ਦੀ ਗੱਦੀ

**1581 INDUSTRIAL PKWY W# 5
HAYWARD, CA 94544**

TRAVEL FOR LESS INC.

INDIA | PAKISTAN | EUROPE

CST NO : 2031914-40

Fremont Office

TRAVEL FOR LESS INC
39156 STATE STREET
FREMONT CA - 94538
510-791-330

San Jose Office

TRAVEL FOR LESS INC
2850 Quimby Rd, Suite 150
Sanjose Ca 95148
408-791-2600

BUY TRAVEL TICKETS
AT WHOLESALE PRICE

Open 7 days
a week

Still searching seats for
December travel to
INDIA
Call us for special fares

3RD TIME
IN A ROW
2011
BEST OF
FREMONT
AWARD

Serving the Bay Area Since 1996

Fax: 510.791.3361 | Email: info@letsflyhome.com

www.letsflyhome.com

510.791.3300 (Fremont)
408.791.2600 (San Jose)
916.419.4323 (Sacramento)
559.892.0009 (Fresno)
661.829.4467 (Bakersfield)

ਰੇਡੀਓ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ

ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਸੁਣਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਤੁਹਾਡਾ ਹਰਮਨ
ਪਿਆਰਾ, 24 ਘੰਟੇ, ਸੱਤੇ ਦਿਨ ਚੱਲਣ ਵਾਲਾ ਰੇਡੀਓ

ਲਾਈਵ ਸ੍ਰੋਗਰਾਮ

ਟਾਕ ਸ਼ੋਅ, ਖਬਰਾਂ, ਗੁਰਬਾਣੀ, ਬੁਝਾਰਤਾਂ,
ਵਿਚਾਰ ਮੰਚ ਤੇ ਹੋਰ ਗੀਤਾਂ ਦੇ ਸ੍ਰੋਗਰਾਮ

www.radiock.com

ਫੋਨ ਤੇ ਸੁਣਨ ਲਈ

1-832-551-5038

1-702-489-0222

Wi-Fi ਰੇਡੀਓ ਮੁੱਲ ਲੈਣ ਲਈ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ੍ਰੋਗਰਾਮ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ
ਤੇ ਐਡਵਰਟਾਈਜ਼ਮੈਂਟ ਦੇਣ ਲਈ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

510-900-3600

MOGA TRUCK SERVICE CENTER

OWNED AND OPERATED BY MOGA WHOLESALE

Best Quality Best Service

Michelin, Bridge Stone, Firestone
Goodyear, Yokohama, Toyo,
Hankook, BF Goodyear,
Ohtsu, Sumitomo

Ph. (559) 486-6000

Ph. (559) 486-8686

All Tires are Available at Wholesale Best Price

TRUCK TIRES

WHOLESALE TIRE DEPOT-OPEN TO PUBLIC

Open 6 days a week

Monday-Friday 8.00 Am-10.00 Pm

Saturday 9.00 Am- 5.00 Pm.

Following Services are available on this location:

- * Truck Alignment - Truck Tire Balance & Installation
- * Oil, Lube & Filter
- * Breaks- Drums & Seals for all Truck & Trailers Installed
- * Truck wash will be available soon

* We can help you in emergency time

Come & Visit us at

3846 South Front Ave. FRESNO, CA 93725

Intersection (Golden State & Central Ave)

M.K Nijjar DDS
Ruchi Nijjar DDS

NO SHOTS, NO DRILL, NO PAIN!

Esthetic Crowns, Bridges & Dentures
Teeth Whitening-Oral Surgery
Root Canal Treatments
Treatment & Prevention of Gum Disease

FAMILY DENTISTRY | **COSMETIC DENTISTRY**

New Patients & Children Welcome

510-794-7058
(Across from Washington Hospital & Bart) 1895 Mowry Ave. Ste 104 Fremont

www.drnijjar.com

Raja King of Sweets Now Presents

New Introducing Chaat Corner

Come and Enjoy Mouth Watering Chaat All Day

हुए सुगर दे मरीजां वास्ते वी हर तरुं दी मिठाई लै सकदे हो

- BHEL PAPDI CHAAT
- GOL GAPPÉ (PANI PURI)
- FALUDA KULFI
- KHASTA KACHORI

RAJA SWEETS & INDIAN CUISINE

31583 Alvarado Blvd. Union City, CA 94587

Phone : (510) 489-9100

AAA

AUTO AND BODY WORKS

**ਇਕ ਵਾਰ
ਸੇਵਾ ਦਾ ਮੌਕਾ
ਜ਼ਰੂਰ ਦਿਓ
ਅਤੇ ਸਾਡੀਆਂ
ਸੇਵਾਵਾਂ ਦਾ
ਲਾਭ ਲਓ**

Jasbir Singh Takhar
510-755-2132

**Free Estimates
Free Towing**

ਸਾਡੇ ਇੱਥੇ ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਪੇਂਟ ਦਾ ਕੰਮ
ਤਸੱਲੀਬਖ਼ਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਕਾਰਾਂ ਖਰੀਦਣ ਅਤੇ ਟੋ-ਟਰੱਕ ਦਾ ਖਾਸ ਪ੍ਰਬੰਧ ਹੈ।

We Do Complete Engine, Transmission, Body and Paint Work. We Sell Used Cars at a Good Price

1421 Industrial Pkwy West- F
Hayward, CA 94544

510-733-2222

Preet Fabrics & Appliance

ਅਸੀਂ ਹੋਲਸੇਲ ਅਤੇ ਗੀਟੇਲ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਡਿਜ਼ਾਇਨਾਂ ਦੇ ਸੂਟ, ਜਿਊਲਰੀ, ਫੈਸ਼ਨ ਦਾ ਹੋਰ
ਸਾਮਾਨ, ਵਿਆਹ ਲਈ ਲਹੀਗੇ ਅਤੇ ਮੁੜਿਆਂ ਲਈ ਵਿਆਹ ਵਾਸਤੇ ਸ਼ੇਰਵਾਨੀ ਅਤੇ
ਹੁਣੇ ਨਵੇਂ ਚਲੇ ਡਿਜ਼ਾਇਨਾਂ ਦੇ ਕੱਪੜੇ ਵੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਕਲਗੀ, ਸਿਹਰਾ, ਚੂੜਾ, ਹਰ, ਸਾਗੇ, ਰੂਮਾਲੇ ਤੇ ਹੋਰ ਵਿਆਹ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਵੀ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

YOUR ONE-STOP CENTER FOR BOTH FABRICS & APPLIANCES

5156 mowry AVE. Fremont, CA 94538

TEL: 510-797-7111 FAX: 510-739-6350

(For More Info. Call Onkar)

APPLIANCES

WE CARRY ALL MAJOR BRANDS!!

SONY, SANY, JVC, PANASONIC, LUGGAGE CROSS, PARKER PENS, OSTER BLENDERS

- Tvs, VCRs, DVD
- Tape Recorders
- Camcorders
- DVD Players
- Cordless Phones
- Watches (Seiko, Citizen & Swistar)
- Shavers & Trimmers
- Cellular Phones
- Medical Equipment
- Calling Cards

Cosmetic & Family Dentistry

UPPAL DENTAL CARE

50 % Discount for Cash Patients

INVISALIGN
Start from \$ 2850 Off

Call for Details
Straighten Teeth
Without Wires

**FREE TEETH WHITENING WITH PAID EXAM,
X-RAY & CLEANING YOUR INSURANCE
USUALLY COVER THESE SERVICES**

**Charanjit S Uppal
D.D.S.**

**Laser Treatment
Lumineers/Veneers
Dentures & Partials
Root Canals
Bad Breath
Cosmetic Dentistry
Crowns & Bridges
Tooth Extraction
Gum Treatment**

**Not Valid with
any other offer**

**Strictly Maintained
Sterilization Standards
Most Insurance
Plans Accepted**

FREE TEETH WHITENING
ਸਫ਼ਾਈ ਤੇ ਐਕਸ-ਰੇ,
ਇੱਸ਼ੋਰੈਸ ਵੱਲੋਂ ਹੀ
ਭੁਗਤਾਨ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

1191 W Tennyson Rd. # 4,
Hayward. (CA) 94544
510-786-1780

1750 CLEAR LAKE AVE
Milpitas, CA 95035
408-942-4400

www.uppal dental.com

ਫਿਲਮੀ ਦੁਨੀਆਂ

ਬਦਲ ਰਹੀ ਹੈ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਨੇਮੇ ਦੀ ਤਸਵੀਰ

ਸਿਨੇਮਾ, ਸਮਾਜ ਦਾ ਸੀਜ਼ਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਿਨੇਮੇ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਵਿੱਚ ਪਰਿਵਰਤਨ ਆਉਣਾ ਵੀ ਸਭਾਵਿਕ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਜੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਨੇਮੇ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਜਿੱਥੇ ਮੁਲਲੇ ਦੌਰ ਦੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਲਮਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਸਮਾਜ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ, ਉਥੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸਿਨਮਾ, ਮੌਜੂਦਾ ਦੌਰ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜੋ ਕੁਝ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਵਾਪਰ ਰਿਹਾ ਹੁੰਦਾ, ਉਹੀ ਸਿਨੇਮੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ। ਫਰਕ ਸਿਰਫ਼ ਐਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਿਨੇਮਾ 'ਚ ਹਰ ਕਾਗਣੀ ਨੂੰ ਕਲਪਨਾ ਦੀ ਪੱਠ ਚਾਡੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਹੁੰਦੀ ਉਹ ਸਮਾਜ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੀ ਹੈ ਪਰ ਲੇਖਕ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਨੇਮੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸਾਲ 2000 ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਤਬਦੀਲੀ ਵੇਖਣ ਨੂੰ ਮਿਲੀ। ਇਹ ਦੌਰ ਸਮਾਜ ਤੋਂ

ਹਲਕੇ ਮਨੋਰੰਜਨ ਤੋਂ ਕੋਹਾਂ ਦੂਰ, ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਕਿਸੇ ਸਮਾਜਿਕ ਪਹਿਲੂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਕੇਂਦਰ ਬਿੰਦੂ ਮੰਨਣ ਲੱਗੀਆਂ ਸਿਸ ਨਾਲ ਸੁਰੂਆਤ ਹੋਈ ਸੇਧ ਭਰਪੂਰ ਸਾਰਬਕ ਤੇ ਕਲਾ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਜਿੱਨਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਨੇਮੇ ਨੂੰ ਹੋਰਾਂ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਦੇ ਸਿਨੇਮੇ ਦੀ ਦੌੜ 'ਚ ਲਿਆ ਖਤਾ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਸਮਾਜ ਲਈ ਚਿੱਤਕ ਸਿਨੇਮਾ ਵਰਗ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ।

ਜੇ ਸਾਲ 2000 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਹੁਣ ਤਕ ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਨੇਮਾ ਦੇ ਸਫਰ 'ਤੇ ਝਾਤ ਮਾਰੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸੰਜੀਦਾ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਜੜੀਆਂ ਲਗਪਗ 12 ਕੁ ਫਿਲਮਾਂ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨੋਜ ਪ੍ਰੇਜ਼ ਵੱਲ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਦੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਪਰਦੇਸ (2004), ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਇਸ਼ਕ ਦਾ ਵਾਰਿਸ (2006), ਸੁਖਮਿੰਦਰ ਯੰਜਲ ਦੀ ਬਾਗੀ (2005), ਗੁਰਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅੰਨ੍ਹੇ ਘੋੜੇ ਦਾ ਦਾਨ (2011), ਰਾਜੀਵ ਸਰਮਾ ਦੀ ਨਾਬਰ (2013), ਜਤਿੰਦਰ ਮੌਹਰ ਦੀ ਮਿੱਟੀ (2010), ਸਿਕੰਦਰ (2013), ਰਵਿੰਦਰ ਪੀਪਟ ਦੀ ਪੰਜਾਬ ਬੋਲਦਾ (2012), ਮਨਦੀਪ ਬੈਨੀਪਾਲ ਦੀ ਸਾਡਾ ਹੱਕ (2012), ਪਾਲੀ ਭੁਪਿੰਦਰ ਦੀ ਸਟੂਪਿਡ-7 (2013), ਰਾਜੀਵ ਸਰਮਾ ਦੀ 47 ਤੋਂ 84 ਹੁਣ ਮੈਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਵਡਨ ਕਰੂੰਗਾ (2014) ਆਦਿ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨੀ ਹਕੀਕਤ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੰਜੀਦਾ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੀ ਆਤ ਵਿੱਚ

ਸਿਨੇਮੇ ਵਰਗੇ ਤਾਕਤਵਰ ਸਾਧਨ ਕੋਲ ਅੱਖੋ-ਪਰੋਖੇ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਫਿਲਮਾਂ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਗੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਚੱਲਦੀਆਂ ਹਨ; ਚਾਹੇ ਉਹ ਸਿਕੰਦਰ ਫਿਲਮ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ ਵਿੱਚਿਅਕ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੋਵੇ,

ਚਾਹੇ ਅੰਨ੍ਹੇ ਘੋੜੇ ਦੇ ਦਾਨ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਉਚ-ਨਿੱਚੇ ਦੇ ਪਾਤੇ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ, ਚਾਹੇ ਸਾਡਾ ਹੱਕ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ 1984 ਦੇ ਦੰਗ ਪੀਤਾਂ ਅਤੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਮਸਲਾ ਅਤੇ ਚਾਹੇ 47 ਤੋਂ 84 ਮੈਂ ਕਿਸ ਨੂੰ ਵਡਨ ਕਰੂੰਗਾ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਮਜ਼ਲੂਮ ਲੋਕਾਂ ਵੱਲ 37 ਸਾਲਾਂ 'ਚ ਹੰਦਾਏ ਸੰਤਾਪ ਦਾ ਦਰਦ ਜਾਂ ਫਿਰ ਸਿੱਟੀ ਫਿਲਮ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕਿਸਾਨੀ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਤੇ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ।

ਘੱਟ ਬਜ਼ਟ ਤੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬਣਾਈਆਂ ਇਹ ਫਿਲਮਾਂ ਵਰਤਮਾਨ ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਇਤਿਹਾਸ 'ਚ ਕੁਝ ਚੰਗਾ ਕਰਨ ਦੇ ਯਤਨ ਵਜੋਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ

ਇਨ੍ਹਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਦਰਸ਼ਕ ਵਰਗ ਘੱਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਹੀ ਲੋਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਜੁੜਦੇ ਹਨ, ਜੋ ਸਮਾਜ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦਾ ਦਿੜ੍ਹੁ ਨਿਸਚਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਬੋਲੇ ਹੀ ਸਹੀ ਪਰ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੀ ਦੁਨੀਆਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੀ ਲੋਕ ਸੰਜੀਦਾ ਸਿਨੇਮੇ ਨੂੰ ਤਵੇਂਜੋਂ ਜ਼ਰੂਰ ਦਿੱਤੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਸਾਡੀ ਤ੍ਰਾਸਦੀ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪੰਜਾਬੀ ਸਿਨੇਮੇ ਨੂੰ ਉਸ ਹੱਦ ਤਕ ਪ੍ਰਭਲਤ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਘਰ ਦਾ ਹਰ ਜੀਅ ਸਿਨੇਮੇ ਤਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰ ਸਕੇ ਅਤੇ ਚੰਗੇ-ਮਾਤ੍ਰੇ ਦੀ ਪਰਖ ਹੋ ਸਕੇ। ਲਿਆਜ਼ ਅੱਜ ਵੀ ਪਾਏਦਾਰ ਫਿਲਮਾਂ ਚੰਗੇ ਦਰਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਕਸਵੱਟੀ 'ਤੇ ਉਤਤਰਨ ਦੀ ਉਡੀਕ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੀ ਆਤ ਹੇਠ ਲੱਚਰਤਾ ਪਰੋਸਦੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰਾਂਗੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਲਿਆਵਾਂਗੇ?

ਆਓ, ਲੋਕ-ਪੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰਬਿਕ ਸਿਨੇਮੇ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਹੌਸਲਾ ਅਛਾਈ ਕਰੀਏ ਜੋ ਲੋਕਾਈ ਦੇ ਦਰਦ ਅਤੇ ਸਮਾਜੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਡੀ ਧਿਰ ਬਣ ਕੇ ਖੜਦੇ ਹੋਣ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਲੋਕਤੰਤਰ ਦੇ ਚੌਥੇ ਬੰਸੂ ਕਰੇ ਜਾਂਦੇ ਮੀਡੀਆ ਦੇ ਇਸ ਤਾਕਤਵਰ ਸਾਧਨ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਕੇਵਲ ਮਨੋਰੰਜਨ ਤਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਕਰ ਬੈਠਾਂਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਅਸਲੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਸਾਨੂੰ ਕਰੇ ਨਹੀਂ ਲੇਗ ਸਕੇਗਾ।

- ਖੁਸ਼ਮਿੰਦਰ ਕੌਰ

ਸਿਨੇਮੇ, ਦੋਵਾਂ ਲਈ ਕ੍ਰਾਂਤੀਪੂਰਨ ਰਿਹਾ। ਪਹਿਲਾਂ ਮਨੋਰੰਜਨ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ ਹਲਕੇ-ਫੁਲਕੇ ਪਿਆਰ-ਮਹੱਤਵ ਦੇ ਕਿੱਸੇ, ਜ਼ਰ- ਜ਼ਮੀਨ ਵਾਲੇ ਮਸਲੇ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਬਹਾਦਰੀ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਫਿਲਮਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਸਮਾਜਿਕ ਬਣਤਰ 'ਚ ਜਨਮ ਲੈਂਦੀਆਂ ਗੰਭੀਰ ਤੇ ਸੰਜੀਦਾ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਸਿਨੇਮੇ ਰਾਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲੱਗੀਆਂ ਕਿਸੇ

ਮਹਿਬੂਬਾ, ਖਿਲੋਨਾ, ਜੋਸੀਲਾ, ਬੜਾ ਦਿਲਵਾਲਾ, ਦੋ ਪ੍ਰੇਮੀ, ਬਿੰਦੀਆਂ ਚਮਕੇਗੀ, ਬਾਦਲ, ਨਜ਼ਰਾਨਾ, ਮੈਂ ਆਵਾਜਾ ਹੁੰਦੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਈ ਫਿਲਮਾਂ ਮਾਰਕੀਟ ਵਿੱਚ ਆਈਆਂ ਤੇ ਚੰਗੀ ਕਮਾਈ ਕੀਤੀ। ਗੁਲਸ਼ਨ ਨੰਦਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ 47 ਨਾਵਲ ਲਿਖੇ। ਕੁਝ ਨਾਵਲ ਫਿਲਮ ਬਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਵੇਂ ਨਾਲ ਵੀ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਏ। ਕੁਝ ਮੁਨਾਫ਼ਾਖੇਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕਾਂ ਨੇ ਗੁਲਸ਼ਨ ਨੰਦਾ ਦੇ ਨਾਵਲਾਂ ਦੀ ਬਾਅਦ ਚੰਗੀ ਚਲਾਕੀ ਨਾਲ 50 ਬਣਾ ਕੇ 'ਲਕਸਮਣ ਰੇਖਾ' ਨਾਵਲ ਨੂੰ ਗੋਲਡਨ ਜੁਬਲੀ ਨਾਵਲ ਦੱਸਿਆ। ਇਸ ਨਾਵਲ 'ਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਫਿਲਮ 'ਨਜ਼ਰਾਨ' ਗੁਲਸ਼ਨ ਨੰਦਾ ਦੀ ਆਖਰੀ ਫਿਲਮ ਸੀ। ਇਹ ਫਿਲਮ 1987 ਵਿੱਚ ਆਈ ਸੀ।

ਗੁਲਸ਼ਨ ਨੰਦਾ ਦੇ ਨਾਵਲਾਂ ਅਤੇ ਫਿਲਮਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਖਾਸੀਅਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਜਿਵੇਂ ਪੱਥਰ ਕੇ ਸਨਮ, ਨੀਲਕਮਲ, ਨੀਲ ਕੰਠ, ਕਟੀ ਪਤੰਗ, ਖਿਲੋਨਾ, ਮੈਲੀ ਚਾਂਦਨੀ, ਘਾਟ ਕਾ ਪੱਥਰ, ਪਿਆਸ ਸਾਵਨ, ਸਾਂਵਲੀ ਰਾਤ, ਸੀਸੇ ਕੀ ਦੀਵਾਰ, ਭੰਵਰ, ਟੁੱਟੇ ਪੱਖ, ਕਾਂਚ ਕੀਤੀਆਂ ਆਦਿ। ਅਜਿਹੇ ਸਿਰਲੇਖ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਵਿੱਚ ਸਸਪੈਸ ਬਣ ਜਾਂਦੇ ਸਨ ਕਿ ਆਖਰ ਇਸ ਦਾ ਕਹਾਣੀ ਵਿੱਚ ਮਹਿਬੂਬਾ ਦੀ ਨਿਕਲੇਗਾ?

ਮਰਹੂਮ ਫਿਲਮਕਾਰ ਯਸ ਚੋਪੜਾ ਚਾਹੇ ਵਿਧਵਾ ਵਿਆਹ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਖੁਬਸੂਰਤ

'ਵਕਤ' ਅਤੇ 'ਧਰਮ ਪੱਤਰ' ਵਰਗੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਤ ਕਰ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਪਛਾਣ ਗੁਲਸ਼ਨ ਨੰਦਾ ਦੇ ਨਾਵਲਾਂ 'ਤੇ ਬਣੀਆਂ ਫਿਲਮਾਂ 'ਦਾਗ' ਅਤੇ 'ਜੋਸੀਲਾ' ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਗੁਲਸ਼ਨ ਨੰਦਾ ਨੇ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਨਾਰੀ ਪਾਤਰਾਂ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਸਮੀਕਰਨ ਦਿੱਤੇ। ਉਸ ਨੇ ਨਾਰੀ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਅਨਮੇਲ ਤੋਹਫ਼ਾ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਉਸ ਨੂੰ ਕੁਦਰਤ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਵਿੱਚ ਢਿੱਟ ਕੀਤਾ। ਇਕ ਨਮੁਨੇ ਵਜੋਂ ਚਾਂਦਨੀ ਸ਼ਬਦ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਪਰ ਗੁਲਸ਼ਨ ਨੰਦਾ ਨੇ ਨਾਲ ਵਿੱਚਾਂ 'ਮੈਲੀ ਚਾਂਦਨੀ'। ਅੱਤਰ ਦੇ ਅਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਉਡਾਨ ਦੇਣੀ ਉਸ ਨੂੰ ਭਲੀਭਾਂਤ ਆਉਂਦੀ ਸੀ। ਫਿਲਮ 'ਭੀਲ ਕੇ ਉਸ ਪਾਰ' ਵ

ਹਿੰਦ-ਚੀਨ ਸਰਹੱਦੀ ਵਿਵਾਦ ਦੀ ਹਕੀਕਤ

ਕਲਦੀਪ ਸਿੰਘ

ਸੰਨ 1962 ਦੀਆਂ ਹਿੰਦ-ਚੀਨ ਸਰਹੱਦੀ ਝੜਪਾਂ ਬਾਰੇ ਹੈਂਡਰਸਨ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸੇ ਅਖਬਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਛਪਣ ਨਾਲ ਇਹ ਮੱਦਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਚਰਚਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਇਸ ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਜ਼ੋਰ ਫੜਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਹਿੰਦ-ਚੀਨ ਸਰਹੱਦੀ ਵਿਵਾਦ ਅਤੇ ਝਗੜੇ ਬਾਰੇ ਸਹੀ ਤੱਥ ਅਤੇ ਹਕੀਕਤਾਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਸਕਣ।

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਕੀਕਤਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤਕ
ਤੋਡ-ਮਰੋਤ ਕੇ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੀ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ
ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਚੀਨ ਨੇ ਹਮਲਾ ਕਰੇ ਭਾਰਤ ਦਾ
ਇਲਾਕਾ ਦੱਬਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਚੀਨ ਹੀ ਭਾਰਤ ਦਾ ਮੁੱਖ
ਦੁਸ਼ਮਣ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਵੱਡਾ ਖ਼ਤਰਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ
ਪਸੋਂ ਇਹਿਗਾਸਕ ਤੱਥ ਤੇ ਹਕੀਕਤਾਂ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ
ਕਥ ਹੋਰ ਤਸਵੀਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਦਰਸਾਸਲ ਉਸ ਵੇਲੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਮੀਰਕਨ-ਪੱਖੀ ਤੇ ਚੀਨ ਵਿਰੋਧੀ ਲਾਬੀ ਵੱਲੋਂ ਚੀਨ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤੀ ਸਰਹੱਦ ਅੰਦਰ ਦਾਖਲ ਹੋ ਕੇ ਇਲਾਕਾ ਦੱਖਣ ਦਾ ਵਾਵੇਲ ਖੜ੍ਹਾ ਕਿਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਕਿ ਇਤਿਹਾਸਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵੇਲੇ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦੋਵਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਰਹੱਦ ਦੀ ਕਦੇ ਵੀ ਸਪਸ਼ਟਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਦੋਹਾਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋਈ ਸੀ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਦੇ ਪ੍ਰਾਣ ਮੰਤਰੀ ਪੰਡਤ ਜਵਾਹਰ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਨੇ ਰਾਜ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਸੰਭਰ 1959 ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, 'ਜੇ ਮੈਂ ਸਹੀ ਆਖਣ ਤਾਂ ਲੱਦਾਖ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਹਮੇਸ਼ਾ ਵੱਖਰਾ ਮੰਨਿਆ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤਕ ਸਰਹੱਦ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ ਇਹ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਖੇਤਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਰਹੱਦ ਦੀ ਕੋਈ ਪੱਕੀ ਲਾਈਨ ਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਕਮੋਹਨ ਲਾਈਨ ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ 1958 ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਵਾ-ਚੰਗ ਦੇ ਢੂਜੇ ਪਾਸੇ ਲੱਦਾਖ ਦੇ ਉੱਤਰ-ਪੁਰਬੀ ਕੋਨੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਤਕ ਬਣਾਈ ਗਈ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਫਿਕਰ ਹੋਇਆ ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕਿੱਥੇ ਹੈ। ਸੱਚਾ ਤੱਥ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਲਾਕੇ ਤੋਂ ਸੈਂਕਤੇ ਮੀਲ ਤੋਂ ਵੀ ਛੁੱਗ ਜਾਂ ਸੀ।'

ਅਮਰੀਕਾ ਪੱਖੀ ਲਾਬੀ ਦੇ ਦਬਾਅ ਬੱਲੇ
ਕਾਂਗਰਸੀ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ 14000 ਵਰਗ ਮੀਲ ਦੇ
ਅਕਸਾਈ ਚਿੰਨ੍ਹ ਖੇਤਰ ਦੇ ਇਲਾਕੇ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਪੇਸ਼
ਕੀਤਾ ਤੇ ਚੀਨ ਤੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦਾ ਮਤਾ
ਸੰਸਦ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਨਹਿਰੂ ਸਰਕਾਰ ਨੇ
ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਿਹਤੇ ਇਲਾਕੇ 'ਤੇ ਚੀਨੀ ਕਾਬਜ਼
ਹੈ, ਉਹ ਇਲਕਾ ਸਾਡਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੱਲ ਇਤਿਹਾਸਕ
ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਲਾਕਾ
ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪਹਾੜੀ ਅਤੇ ਘੱਟ ਵਸੋਂ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਇਸ

ਕਰਕੇ ਜਮੀਨੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਕਰਨੀ ਅੱਖੀ ਹੈ। ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ 'ਤੇ ਕਦੇ ਵੀ ਉਤਰ ਵੱਲ ਪੁਸਥੈਠ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਬਰਤਾਨਵੀ ਹਾਕਮਾਂ ਨੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਕਈ ਵਾਰ ਮਨਮਰਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਹੱਦਬੰਦੀਆਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਸੀ।'

ਪਿਛਲੀ ਸਦੀ ਦੇ ਸੱਠਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੰਟੈਲੀਜੈਂਸ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬੀ.ਐਨ. ਮਲਿਕ ਦੀ ਸਲਾਹ 'ਤੇ ਫਾਰਵਰਡ ਪਾਲਿਸੀ ਬਣਾਈ ਗਈ ਜਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਹੱਦ ਉਪਰ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਲੀ ਜਿਉ ਦੀ ਤਿਉ ਪੂਜੀਸ਼ਨ ਦੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹੋਲੀ-ਹੋਲੀ ਹਾਲਾਤ ਖਤਰਨਾਕ ਬਣ ਗਏ ਤੇ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਕਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਝਤਪਾਂ ਦਾ ਖਤਰਾ ਵਧ ਗਿਆ। ਇਹ ਫਾਰਵਰਡ ਪਾਲਿਸੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਤੇ ਫੌਜੀ ਸਿਆਲ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਲੈਫ਼ਟੀਨੈਂਟ ਜਨਰਲ ਦੌਲਤ ਸਿੰਘ ਜੋ 1962 ਵਿੱਚ ਉਤਰੀ ਕਮਾਂਡ ਦਾ ਜਨਰਲ ਅਫਸਰ ਕਮਾਂਡਰ ਸੀ, ਨੇ ਇਸ ਨੀਤੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, 'ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਨੀਤਕ ਸੇਧ ਫੌਜੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।' ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੁਨ 1962 ਵਿੱਚ ਜਨਰਲ ਕੇ.ਐਸ. ਬਸੰਈਆ, ਜਿਹੜਾ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਫੌਜ ਦਾ ਮੁਖੀ ਸੀ, ਨੇ ਆਪਣੀ ਲਿਖਤੀ ਰਾਇ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ

ਦੇ ਵਿਅਕਤੀਤਵ 'ਤੇ ਵੀ ਇਸਦਾ ਮਾਰੂ ਅਸਰ ਹੋਇਆ। ਅੱਜ ਦੇ ਦੌਰ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਫੇਰ ਅਮਰੀਕਨ ਪੱਖੀ ਲਾਈ ਅਤੇ ਚੀਨ ਵਿਹੜੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਥੋਤੀ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੇ ਪਰਦੇ ਹੇਠ ਚੀਨ ਵਿਰੁੱਧ ਪ੍ਰਚਾਰ ਉੱਤੇ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਤਾਂ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ 1962 ਵੇਲੇ ਭਾਰਤੀ ਛੋਜ਼ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਛੋਜ਼ ਕੋਲ ਆਧੁਨਿਕ ਫੌਜੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦਾ ਢਾਂਚਾ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਹੁਣ ਮਜ਼ਬਤ ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਫੌਜੀ ਸ਼ਕਤੀ ਵਜੋਂ ਉਭਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਚੀਨ ਨਾਲ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਵੀ ਅਮਰੀਕਨ ਸਾਮਰਾਜ ਅਤੇ ਪੇਂਡਮੀ ਯੂਰਪ ਦੇ ਵਿਕਸਤ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਗਿਣੀਆਂ ਮਿੱਥੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਅਧੀਨ ਹੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਨ ਸਾਮਰਾਜ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਚੀਨ ਨੂੰ ਆਰਥਿਕ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤਕ ਮਹਾਂ ਸ਼ਕਤੀ ਵਜੋਂ ਉਭਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਚੀਨ ਵਿਰੁੱਧ ਵਰਤਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਚੀਨ ਅੱਜ ਵਪਾਰਕ, ਆਰਥਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਕ, ਖੇਡਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਖੇਡਰਾਂ ਵਿੱਚ ਅਮਰੀਕਨ ਸਾਮਰਾਜ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗੀ ਮੁਲਕਾਂ ਨੂੰ ਪਛਾਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਚੀਨ ਵਿਰੁੱਧ ਉਕਸਾ ਕੇ ਜੰਗੀ ਹਾਲਾਤ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਕ ਵਿੱਚ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਸਦੇ ਹਥਿਆਰ ਵਿਕ ਸਕਣ।

ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਰਬਕ ਪਹਿਲੂ
ਇਹੁ ਹੈ ਕਿ ਸਾਮਰਾਜੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਤੇ ਚਾਲਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ
ਭਾਰਤ ਤੇ ਚੀਨ ਦੀਆਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਸਾਰੇ
ਮਸਲਿਆਂ ਸਮੇਤ ਸਰਹੱਦੀ ਵਿਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਹੱਲ ਕਰਨ
ਲਈ ਕਈ ਗੇੜਾਂ ਦੀ ਉਚ-ਪੱਧਰੀ ਗੱਲਬਾਤ ਹੋ ਚੁੱਕੀ
ਹੈ ਅਤੇ ਜਾਰੀ ਹੈ। ਚੀਨ ਦੀ ਨਵੀ ਮੌਜੂਦਾ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ
ਭਾਰਤ ਤੇ ਗੁਆਂਝੀ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧ
ਸੁਧਾਰਨ ਦੀ ਇੱਛਕ ਹੈ। ਇਸੇ ਲਈ ਨਵੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ
ਵਿੱਚੋਂ ਚੀਨ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਰਤ ਦੇ
ਦੋਵੇਂ 'ਤੇ ਆਉਣ ਦੀ ਪਹਿਲ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਜ ਵੀ
ਭਾਰਤ ਤੇ ਚੀਨ ਵਿਚਕਾਰ ਆਰਥਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਕ,
ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ, ਫੌਜੀ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ
ਤਾਲਮੇਲ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕਮਾਂ ਨੂੰ
ਸਾਮਰਾਜੀ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਾ ਦੁਮਹੱਲਾ ਬਣ ਕੇ ਚੀਨ
ਵਿਰੋਧੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਦਾ ਭਾਈਵਾਲ ਬਣਨ ਦੀ ਸ਼ਾਂ ਆਪਸੀ
ਸਬੰਧ ਸੁਧਾਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤਬਦੀਲ
ਹੋਈਆਂ ਤੇ ਤਬਦੀਲ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਕੇਮਾਂਤਰੀ
ਪ੍ਰਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸੰਗ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਚੀਨ ਦੋਵੇਂ
ਆਪਸੀ ਸਹਿਯੋਗ ਅਤੇ ਮਿੱਤਰਤਾਪੁਰਵਕ ਸਬੰਧਾਂ
ਨਾਲ ਇਕੱਲੇ ਏਸੀਆ ਵਿੱਚ ਹੀ ਨੌੜੀ ਸਗੋਂ ਸਾਰੇ
ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਵਧਾਰਕ, ਆਰਥਿਕ,
ਰਾਜਨੀਤਕ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਤੇ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਖੇਤਰਾਂ
ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੁਮਿਕਾ ਨਿਭਾਅ ਸਕਦੇ ਹਨ।
ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਨ ਪੱਖੀ ਲਾਈ ਦੀਆਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਤੋਂ
ਸਚੇਤ ਰਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

ਮਨ ਨੀ ਕਾਬ 'ਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਹੈ ਸਾਰੀ ਖੇਡ

ਬਹੁਤੇ ਭੁਲੇਖੇ ਇਨਸਾਨ ਆਪਣੀ ਲੋਤ ਲਈ ਪਾਲਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਘਟਨਾ ਸਬੰਧੀ ਉਹ ਇਵੇਂ ਵਿਹਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਲਮ ਹੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਸਾਰੀ ਸਮਝ ਹੁੰਦਿਆਂ-ਸੁੰਦਿਆਂ ਸਭ ਕੁਝ ਅਣਦੇਖਿਆ, ਅਣਸੁਣਿਆ ਕਰ ਛੱਡਦਾ ਹੈ। ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਬਹੁਤੀ ਸਾਇਰੀ ਵੀ ਬੇਵਦਾਈ 'ਤੇ ਰਚੀ ਗਈ ਹੈ। ਰਿਸ਼ਤੇ-ਨਾਤਿਆਂ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਜ਼ਰਮ ਇਸੇ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਨਾਲ ਬੋਲ-ਕੁਬੋਲ ਕਰ ਲੈਣਾ, ਕੋਈ ਏਡੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਕਿਤੇ ਅੱਖੇ ਹੋ, ਚਾਰ ਕੁ ਕਦਮ ਪਿਛਾਂਹ ਹਟ ਜਾਣਾ ਵੀ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਪਰ ਕਿਸੇ ਅਜੀਜ਼ ਨੂੰ ਪਿਛਾਂਹ ਧੱਕ ਉਸ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲੈਣਾ, ਨਿਰਾ ਅਪਰਾਧ ਹੈ। ਬਹੁਤੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਨਜ਼਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ, ਜੇ ਵਕਤ ਨਾਲ ਰਪ-ਰੇਖਾ ਤੇ

ਦੀਆਂ ਨਜ਼ਰਾਂ ਵਿਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ, ਜੇ ਵਕਤ ਨਾਲ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਤੇ ਰੰਗ ਨਾ ਬਦਲੇ ਤਾਂ ਹੀ ਸਹੀ ਲਗਦੀ ਹੈ। ਹਰ ਰਿਸ਼ਤੇ ਉਤੇ ਪੱਕੀ ਮੌਹਰ ਭਾਲਦੇ ਹਨ ਲੋਕ। ਪਰ ਇੰਜ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਭਲਾਂ? ਜਿਹੜੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ, ਅਪਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤੋਂ ਵੀ ਲੰਮੀ ਜਾਪਦੀ ਸੀ, ਉਹੋ ਗੱਲਾਂ ਕਿਨੀਆਂ ਪਿੱਛੇ ਰੱਹੀ ਗਈਆਂ। ਸੋਚ ਵੀ ਤਰਲ ਹੋ ਗਈ ਤੇ ਨਾਤੇ ਵੀ ਵਕਤੀ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਏ। ਗੀਤ ਵੀ ਹੁਣ ਕਦੋ 'ਜਨਮ-ਜਨਮ ਕਾ ਸਾਥ' ਗਾਉਂਦੇ ਹਨ? ਉਸੀਦ ਬਹੁਤੀ ਵਾਟ ਗਾਉਂਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਫਿਰ 'ਬੇਵਫਾਈ' ਕਿਉਂ ਮਨਾਂ ਵਿਚ ਰੜਕਦੀ ਹੈ ਕੰਡਾ ਬਣ ਕੇ?

ਵਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਬੇਵਵਾਈ ਸਮਝੀ ਹੀ ਉਥੇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਥੇ
ਇਨਸਾਨ ਅਪ ਰੱਤ ਕੇ ਨਿਭਿਆ ਹੋਵੇ। ਉਸੇ ਰਿਸਤੇ ਦੀ ਕੁੜੱਤਣ ਜਰਨੀ
ਐਥੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਕੀਮਤੀ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੁਝ ਲਗਦਾ ਹੀ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਜਿਹੜਾ
ਤੁਆਲੁੱਕ ਫਰਜ਼ੀ ਸਿਹਾ ਹੋਵੇ, ਤੁਸੀਂ ਉਸ ਵਿਚ ਥੁੰਡੇ ਹੀ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਦੇ
ਮੁੱਕਣ ਦਾ ਕੀ ਤੇ ਤੁਰਨ ਦਾ ਕੀ? ਕਈ ਸ਼ਬਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੀਮਤੀ ਤੁਹਾਡੀ
ਆਪਣੀ ਸੌਚ ਕਰਕੇ ਹੀ ਲਗਦਾ ਹੈ, ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਖਸੀਅਤ
ਉਸੇ ਨਾਪ ਦੀ ਹੋਵੇ। ਕਿਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਿਰਦਾਰ ਵੀ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਏਨੀ ਕੀਮਤ
ਵੀ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੇ ਜਿੰਦਗੀਆਂ ਵਿਚ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ, ਅਕਾਊ ਖਲਾਅ
ਵਿਚ ਵੀ ਆ ਜਾਵੇ। ਤੇ ਕਈਆਂ ਖਾਤਰ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੀ ਮਸਰੂਫੀਅਤ,
ਵਗਾਹ ਮਾਰੀਦੀ ਹੈ। ਕੁਝ ਵੀ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ। ਇਨਸਾਨੀ ਮਨ
ਛੇਤੀ ਕੀਤਿਆਂ ਕੋਈ ਅਧਿਆਪਕ ਨਹੀਂ ਕਬੂਲਦਾ। ਉਹ ਹਰ ਸਬਕ ਆਪਣੇ
ਹੀ ਤਜਰਬੇ ਤੋਂ ਸਿੱਖਦਾ ਹੈ। ਸਲਾਹ-ਮਸਵਰਾ ਤਾਂ ਉਕਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੁਣ ਕੇ
ਗਜ਼ੀ ਕੋਈ। ਜਿਥੇ ਅਗਲੇ ਦੇ ਮਨ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇ, ਉਥੇ ਦੁਨੀਆ ਭਰ ਦੀ
ਅਕਲ ਗੱਡੇ ਟੇਕ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਵੇਖਿਆ ਹੀ ਹੋਣਾ ਹੈ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਨ
ਆਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਘੱਟ ਹੀ ਰੋਕ ਸਕਦੇ ਹੋ, ਜਿਨਾ ਚਿਰ ਅਗਲਾ
ਕਮਜ਼ੋਰ ਚਿੱਤ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਪਰ ਇਥੇ ਵੀ ਕੁਦਰਤ ਦਾ ਇਕ ਨਿਯਮ ਹੈ।
ਕੁਦਰਤ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦੀ ਅੱਤ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਬਹੁਤ ਸੁੱਖ ਤੇ
ਬਹੁਤ ਦੁੱਖ ਲੋੜੇ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਟਿਕ ਸਕਦੇ। ਉਸੇ ਤੁਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਰਿਸਤੇ ਨੂੰ
ਬਹੁਤੀ ਤਰਜੀਹ ਚੱਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਜਿੰਦਗੀ ਵਿਚ ਹਰ ਪਾਤਰ ਆਪਣੇ
ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਰੋਲ ਪ੍ਰਗਾ ਕੇ ਪਿੱਛੇ ਹਟਦਾ ਹੈ। ਚਾਹ ਕੇ ਵੀ ਆਪਣਾ ਉਸ ਮਿਆਦ
ਨੂੰ ਘਟਾ-ਵਧਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ। ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਹਰ ਰੂੰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹਿੱਸੇ
ਦਾ ਸਫਰ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਸੇ ਸਫਰ ਵਿਚ ਕਈ ਮੀਲ ਪੱਥਰ
ਸ਼ਾਮਿਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਕਿਤੇ ਤਜਰਬੇ ਸੋਤਦੇ ਤੇ ਕਿਤੇ ਤੋਤਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਸਫਰ
ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਕਿਸਮ ਦਾ ਬਦਲਾਅ ਲਿਆਉਣਾ ਮੁਮਕਿਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਹਾਂ,
ਸਿਰਫ ਤੁਹਾਡੀ ਜ਼ਹਿਰੀਅਤ ਅੱਤੇ ਸੌਚ ਬਦਲੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਕਿਤੇ ਰਾਹ
ਜਾਂਦੀ ਗੱਲ ਢਾਹ ਸੁੱਟਦੀ ਹੈ ਬੰਦੇ ਨੂੰ ਤੇ ਕਿਤੇ ਸਿੱਧਾ ਵਾਰ ਵੀ ਅਸਰ
ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ।

ਸਾਰੀ ਖੇਡ ਆਪਣੇ ਮਨ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਬੈਠੀਏ ਤਾਂ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਹੱਥ ਮਗਰੋ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀ ਪਹਿਲਾਂ ਮਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਇਨਸਾਨ। ਤੇ ਜੇ ਭਲਾ ਇਹ ਸਾਮਿਲ ਹੀ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਵਾਧੇ-ਘਟੇ ਦੀ ਢੁਡਤੀਸ਼ ਵਿਚ ਤਾਂ ਫਿਰ ਦੁਨੀਆ ਦੀ ਕੋਈ ਤਕਤ ਇਨਸਾਨ ਨੂੰ ਹਿਲਾ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਅਸੀਂ ਇਕੋ ਗਲਤੀ ਕਰ ਬੈਠਣੇ ਹਾਂ ਕਿ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਹਾਲਾਤ ਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਸਮਝ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਜੋ ਹੋਣਾ ਹੈ, ਉਹ ਤਜਰਬਾ ਸਾਡੇ ਸਫਰ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਐਵੇਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦੁੱਖ-ਤਕਲੀਫ਼ ਬਿਚੜ ਜਾਂਦੇ। ਕੁਝ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਜੁਦਾ ਗੱਲ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਸਿੱਖਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਆਪਣੇ ਵਜੂਦ ਨੂੰ ਤਹਿਸ-ਨਹਿਸ ਕਰ ਬਹਿਨੇ ਹਾਂ। ਤੇ ਹੋਰ ਵੀ ਨੁਕਸਾਨ ਵਾਲੇ ਪਾਸੇ ਤੁਰ ਪੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਉਸ ਵੇਲੇ ਇਹ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਰਹਿੰਦਾ ਕਿ ਸਾਰੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਰਚਣਹਾਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਤਾਂ ਸਿਰਫ਼ ਪਾਤਰ ਹੀ ਹਾਂ। ਇਹ ਖੇਡ ਨਾ ਬਦਲੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਰਮਾਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਕਰਜ਼ੇ ਵਿਚ ਵਾਧਾ ਕਰ ਬੈਠਣ ਦਾ ਕੀ ਫਾਇਦਾ?

ਦਰਸਾਸਲ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਬੁਧੀ, ਉਸ ਦੇ ਜਜਬਾਤ, ਉਸ ਦੀ ਵਿੱਖਿਆ ਸਭ ਰਲ ਕੇ ਉਸ ਦੀ 'ਮੈਂ' ਨੂੰ ਪਾਲਦੇ ਹਨ। ਤੇ 'ਮੈਂ' ਦਾ ਲੋੜੋ ਵੱਧ ਕੱਦ ਕੱਦ ਜਾਣਾ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਸਾਬਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕੁ ਆਪਣੀ ਧੋਣ ਨੂੰ ਫਿੱਲਾ ਛੱਡੋ, ਉਨ੍ਹੇ ਹੀ ਸਫਰ ਸੌਖੇ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿ ਬੇ-ਅਣਖ ਹੋ ਜਾਵੇ ਪਰ ਫਜ਼ੂਲ ਦਾ ਅੰਹੰਕਾਰ ਨਾ ਪਾਲੋ। ਜਿਸ ਕਾਬਲ ਤੁਸੀਂ ਹੋ, ਉਸ ਦਾ ਇਲਮ ਦੁਨੀਆ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਰੋਲਾ ਪਾ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਤਾਂ ਕੀ ਦੱਸਿਆ? ਤੇ ਜਦੋਂ ਇਨਸਾਨ ਦੀ ਹੋਂਦ ਬੇਸਕੀਮਤੀ ਹੋਵੇ, ਉਸ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕੋਣ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਉਜ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਖਾਤਰ, ਆਪਣਾ-ਆਪ ਗਵਾ ਬਹਿਣਾ ਤਾਂ ਸਿਆਣਪ ਨਾ ਹੋਈ। ਕੁਦਰਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੈਰੀ ਖਾਸ ਸਫਰ ਬੰਨ੍ਹਦੀ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੌਹਿਮਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤਾ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਦਾ ਸੋਚ ਨਹੀਂ ਲੁਚਦੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਲਪਸ਼ਟ ਇਕੱਥਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰੇ ਹਨ।

ਦਾ ਬੁਝ ਨਹੀਂ ਲਦਦਾ ਉਪ ਅਕਸਰ ਇਕਾਲਿਆ ਹਾਂ ਤੁਰਦ ਹਨ।
ਦੋ-ਚਾਰ ਪੈਰ ਕੋਈ ਆ ਰਲਿਆ ਤੱਥ ਵਾਹ-ਭਲੀ ਨਹੀਂ ਤੱਥ ਏਡੀ
ਕਿਹੜੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਰੱਜ ਕੇ ਜਿਉਣ ਦਾ ਪੈਦਾਇਸੀ ਹੱਕ ਕਿਸੇ ਮੌਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇ
ਦੀ ਕਬਰ ਵਿਚ ਦਫ਼ਨਾਇਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਅਪਣਾ ਮਨ ਸਿੰਨਾ ਵੀ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਸੌਚ ਤੋਂ ਆਜ਼ਾਦ ਰੱਖੋਗੇ,
ਉਨਾ ਹੀ ਇਹ ਤੁਹਾਡੀ ਤਾਕਤ ਬਣੇਗਾ। ਇਹੋ ਤਾਂ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇੰਜਣ ਹੈ,
ਜੇ ਇਹ ਹੀ ਜਵਾਬ ਦੇ ਗਿਆ ਤਾਂ ਗੱਡੀ ਲੀਹੋ ਲਹਿ ਜਾਣੀ ਹੈ।

ਸਰੀਰ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਕਿੰਨਾ ਵੀ ਕੀਮਤੀ ਹੋਵੇ, ਜੇਕਰ ਉਸ
ਵਿਚ ਕੈਸਰ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਵੱਡਣਾ ਪੈ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਉਵੈਂਹੋਂ ਹੀ ਸਬੰਧ ਹੁੰਦੇ ਹਨ,
ਜੇ ਸਤ-ਗਲ ਜਾਣ ਤਾਂ ਅਲਹਿਦਾ ਕਰ ਦੇਣੇ ਪੈਂਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਇਹ
ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਕਿ ਦੁਨੀਆ 'ਤੇ ਆਉਣ ਦਾ ਮਕਸਦ ਹੀ ਭੁੱਲ ਜਾਓ। ਸਫਰ
ਦੀ ਰਾਸ਼ੇ ਚਾਰੀ ਹੈ।

ਕਿਵੇਂ ਬਣੇ ਰਹਿਣ ਸਿਲਕੀ ਵਾਲ

ਬਾਲ ਸਿਲਕੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਨੀ ਹੋਣ, ਇਹ ਸਭ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਹਨਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਾਲ
ਬੇਵੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਕਰਲੀ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਇਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਾਲ
ਸਟੈਟ ਹੋ ਜਾਣ ਪਰ ਨਾਲ ਹੀ ਸਟੈਟਨਰ ਦਾ ਯਜ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਵੀ ਡਰਦੇ ਹਨ,
ਕਿਉਂਕਿ ਸਟੈਟਨਰ ਦੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਵਰਤੋਂ ਨਾਲ ਡ੍ਰਾਈ ਅਤੇ ਬੇਜਾਨ ਹੋਣ ਲੱਗੇਹਨ।
ਇਸ ਕਰਕੇ ਲੜਕੀਆਂ ਪਾਰਲਰ ਵਿਚ ਜਾਕੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਰੁਪਏ ਸਿਰਫ ਵਾਲਾਂ ਤੇ ਖਰਚ
ਕਰ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ
ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿਚ ਕਈ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੈਮੀਕਲਜ਼ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ
ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਵੀ ਆਪਣੇ ਬੇਵੀ ਬਵਾਲਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰੇਸਾਨ ਹੋ ਤਾਂ
ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਏ ਨੈਚੁਰਲੀ ਸਟੈਟ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਤਾਂ
ਅਪਣਾਓ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਕਥ ਕਦਰਤੀ ਤਰੀਕੇ

ਦੁੱਧ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹਿਦ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਮਿਲਾ ਲਓ। ਇਸ ਮਿਸ਼ਨ ਵਾਲਾਂ ਤੇ ਵਾਲ ਧੋਣ ਤੋਂ ਇਕ ਘੰਟਾ ਪਹਿਲਾਂ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਗਾਓ। ਇਸ ਨਾਲ ਰੱਖੋ ਅਤੇ ਕਰਲੀ ਵਾਲ ਵੀ ਸਹੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।

ਇਕ ਸਪ੍ਰੇ ਬਾਟਲ ਵਿਚ ਪਾਈ ਅਤੇ ਦੁੱਧ ਬਰਾਬਰ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਲਈ। ਇਸ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਾਲਾਂ ਤੇ ਸਪ੍ਰੇ ਕਰ ਲਈ। ਇਹ ਮਿਸ਼ਨ ਪੂਰੇ ਵਾਲਾਂ ਵਿਚ ਬਰਾਬਰ ਮਾਤਰਾ ਵਿਚ ਸਪ੍ਰੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੱਡੇ ਵੱਡੇ ਦੰਦਾਂ ਵਾਲੀ ਕੰਘੀ ਨਾਲ ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਸੰਵਾਰ ਲਈ ਤਾਂ ਜੋ ਹਰ ਵਾਲ ਦੁੱਧ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਨਾਲ ਭਿੱਜ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਾਲਾਂ ਵਿਚ ਇਕ ਘੰਟੇ ਤੱਕ ਲੱਗਿਆ ਰਹਿਣ ਦਿਓ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧੋ ਲਈ। ਸੈਪੂ ਨਾਲ ਧੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੰਡੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਵੀ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰੋ। ਇਸ ਨਾਲ ਵਾਲ ਸਟ੍ਰੈਟ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਨਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚੇਗਾ।

ਨਾਰੀਅਲ ਪਾਣੀ ਵਿਚ ਥੋੜਾ ਨਿੱਬੁ ਦਾ ਰਸ ਮਿਲਾ ਲਓ। ਇਸ ਮਿਸ਼ਰਣ ਨੂੰ ਇਕ ਦਿਨ ਦੇ ਲਈ ਬਰਿਜ਼ ਵਿਚ ਰੱਖ ਦਿਓ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਕ ਕੀਮੀ ਪ੍ਰੈਸਟ ਤਿਆਰ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਮਿਸ਼ਰਣ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਸਿਰ ਤੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਗਾਓ ਅਤੇ ਮਸਾਜ ਕਰੋ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਟ ਟਾਵਲ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰੋ। ਇਕ ਘੰਟੇ ਬਾਅਦ ਉਸਨੂੰ ਧੋ ਲਓ ਅਤੇ ਹਡਤੇ ਵਿਚ ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਇਹ ਨੁਕਸਾਨ ਦੁਹਰਾਇਆ। ਇਸ ਨਾਲ ਵਾਲ ਸਟੇਟ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਨਾਰੀਅਲ ਤੇਲ ਨੂੰ ਬੋੜਾ ਗਰਮ ਕਰੋ। ਇਸ ਤੇਲ ਨੂੰ ਵਾਲਾਂ ਤੇ ਲਗਾਓ। ਹਲਕੇ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਮਸਾਜ ਕਰੋ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਗਰਮ ਟਾਪੁਲ ਨਾਲ ਸਿਰ ਢਕ ਲਵਾਂ। ਇਸ ਨਾਲ ਵਾਲਾਂ ਵਿਚ ਚਮਕ ਆਵੇਗੀ ਅਤੇ ਵਾਲ ਸਿੱਧੇ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਦੋ ਅੰਡਿਆਂ ਦਾ ਪੀਲਾ ਭਾਗ ਲੈ ਕੇ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਂਟ ਲਓ। ਇਸ ਮਿਸ਼ਰਣ ਵਿਚ ਦੋ ਚਮਚੇ ਆਲਿਵ ਆਇਲ ਯਾਨਿ ਜੈਤੁਨ ਦਾ ਤੇਲ ਮਿਲਾ ਲਓ। ਬ੍ਰਸ਼ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਵਾਲਾਂ ਵਿਚ ਲਗਾ ਲਓ। ਇਸ ਮਿਸ਼ਰਣ ਨੂੰ ਦੋ ਘੰਠੇ ਤੱਕ ਵਾਲਾਂ ਵਿਚ ਲੱਗਿਆ ਰਹਿਣ ਦਿਓ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਸੈਪੂ ਲਗਾ ਕੇ ਧੋ ਲਓ। ਇਸ ਨਾਲ ਵਾਲ ਸਟੈਟ ਹੋ ਜਾਣਗੇ।

ਨਾਨ ਵਾਲ ਸ੍ਰਦਤ ਹ ਮਾਟਗ। ਇਕ ਕੱਪ ਮੁਲਤਾਨੀ ਮਿੱਟੀ ਲਓ। ਉਸ ਵਿਚ ਇਕ ਅੰਡਾ ਅਤੇ 5 ਚਮਚੇ ਚਾਵਲ ਦਾ ਆਟਾ ਮਿਲਾਓ। ਇਸ ਮਿਸ਼ਰਣ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਂਟ ਲਓ। ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਬੀ ਕਰ ਲਓ। ਫਿਰ ਇਸ ਮਿਸ਼ਰਣ ਨੂੰ ਵਾਲਾਂ ਤੇ ਲਗਾਓ। ਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਮਿੱਟੀ ਲਗਾਓ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੋਲਡ ਨਾ ਕਰੋ ਅਤੇ ਸਿੱਧੇ ਹੀ

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ

ਸਹਬ ਰੋਗ ਕਾ ਅਉਖਦੁ ਨਾਮੁ ਮਿਸ਼ਨ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ

ਰੋਗ ਨਿਦਾਨ ਕੈਪ

ਦੂਖ ਰੋਗ ਸੰਤਾਪ ਉਤਰੇ ਸੁਣੀ ਸਚੀ ਬਾਣੀ ॥
ਕਰਿ ਇਸਨਾਨੁ ਸਿੰਮਰਿ ਪ੍ਰਭੁ ਅਪਨਾ ਮਨ ਤਨ ਭਏ ਅਰੋਗਾ ॥

ਸਤਿਗੁਰੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੀ ਮਿਹਰ ਸਦਕਾ ਅਧਿਆਤਮਕ ਮਾਰਗ ਦੀ
ਵਡਮੁੱਲੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਗੁਰਮੁਖ ਸ. ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੀ (IAS Retd.) ਕੈਂਪਾਂ
ਵਿੱਚ ਸੰਗਤਾਂ ਨਾਲ ਨਾਮ/ਬਾਣੀ ਬਾਰੇ ਅਮੁੱਲ ਵੀਚਾਰ ਸ਼ਾਂਝੇ ਕਰਨਗੇ।

ਕੈਂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਪਾਵਨ ਹਜ਼ੂਰੀ ਅੰਦਰ ਸੰਗਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪਾਠ ਸ੍ਰੀ ਸੁਖਮਨੀ ਸਾਹਿਬ, ਰੋਗ ਨਵਿੰਤੀ ਸ਼ਬਦ ਜਾਪ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਵੀਚਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਰੋਗਾਂ ਦੇ ਮੂਲ ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਵੀ ਵੀਚਾਰ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। 1983 ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਅਤੇ 1995 ਤੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਲਗਦੇ ਕੈਪਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰ ਕੇ ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਨੇਕਾਂ ਪ੍ਰਾਣੀ ਸਾਧ/ਅਸਾਧ ਰੋਗਾਂ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਸੰਗਤਾਂ ਦੇ ਚਰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਕੈਂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰੀ ਭਰ ਕੇ ਦੁੱਖਾਂ/ਰੋਗਾਂ ਤੋਂ ਰਾਹਤ ਅਤੇ ਨਾਮ/ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੀ ਸੋਝੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਅਮੁੱਲ ਅਵਸਰ ਦਾ ਲਾਹਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰੋ ਜੀ।

ਨੋਟ : ਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਦੁਆਈ ਸਬੰਧੀ ਕੋਈ ਵੀ ਫੈਸਲਾ ਵੀਰ ਭੈਣ ਆਪਣੇ ਡਾਕਟਰ ਦੀ ਸਲਾਹ ਨਾਲ ਹੀ ਕਰਨ

Sanjose Sikh Gurdwara, USA
3636 Murillo Ave Sanjose (California)

Friday	July 18, 2014	1:00 pm To 6:00 pm
Saturday	July 19, 2014	2:00 pm To 7:00 pm
Sunday	July 20, 2014	1:00 pm To 6:00 pm
Monday	July 21, 2014	1:00 pm To 6:00 pm

Note : ਸ. ਹਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਤੇ ਉਪ੍ਰੋਕਤ ਕੈਂਪਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਛੋਨ

Amrik Singh Bola: 408-313-7221, email : amrik.bola@gmail.com

Gurdwara Sahib Sanjose : 408-274-9373

E-mail: info@gurbanihealing.com - www.GurbaniHealing.com

ਸਿਹਤ

ਖਜ਼ਾਨਾ

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ ਉਮਰ ਭਰ ਤੰਦਰੁਸਤ

ਇਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਡਾਕਟਰ ਨੇ ਇਕ ਵਾਰ ਕਿਹਾ, ਮੇਰੀ ਮੌਤ ਬੁਢਾਪੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਮੈਂ ਨੌਜਵਾਨ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ ਪਰ ਜ਼ਿਆਦਾ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਮਰ ਵਿਚ ਮਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹਾਂ।

ਕੁਝ ਕਸਰਤਾਂ ਫਿੱਟ ਰਹਿਣ, ਕੁਝ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਲਚਕ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕੁਝ ਮਜ਼ਬੂਤ ਲੁਕ ਪਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਕਸਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟੀਚਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਅਜਿਹੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਐਰੋਬਿਕ ਕਸਰਤ (ਸਟ੍ਰੈਂਗਿੰਗ, ਸਟ੍ਰੈਂਚਿੰਗ ਅਤੇ ਐਂਡਯੂਰੋਸ) ਕਰਨਾ ਸਹੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹਫ਼ਤੇ ਭਰ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਣਾ ਕੇ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਦੌੜਨਾ

ਦੌੜਨਾ ਹਰ ਉਮਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਲਈ ਚੰਗੀ ਕਸਰਤ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜ਼ਿਆਦਾ ਉਮਰ ਵਿਚ ਦੌੜਨਾ ਜਾਂ ਜਾਗਿੰਗ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿਲ ਅਤੇ ਜੋਤਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਜੇਕਰ ਹਨ ਦੇ ਲਈ ਡਾਕਟਰ ਤੋਂ ਸਲਾਹ ਲੈ ਲੈਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਦੌੜਨ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਦੀ ਕਸਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਦਿਲ, ਫੇਫ਼ਡਿਆਂ ਸਮੇਤ ਸਾਰੇ ਅੰਗਾਂ ਦੇ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ।

ਦੌੜਨ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਪੈਰ, ਕੂਲੇ ਅਤੇ ਪੇਟ ਦੇ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਵਿਚ ਖਿਚਾਅ ਅਤੇ ਫਿਰ ਲਚਕੀਲਾਪਣ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਦਿਲ ਅਤੇ ਫੇਫ਼ਡੇ ਤਾਕਤਵਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਹਰ ਮਾਸ ਪੇਸ਼ੀ ਤੱਕ ਆਕਸੀਜਨ ਜ਼ਿਆਦਾ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕ ਘੰਟਾ ਦੌੜਨ ਨਾਲ 300 ਤੋਂ 1000 ਕੈਲੋਰੀ ਬਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਜੋ ਤੁਹਾਡੇ ਵਜ਼ਨ ਅਤੇ ਦੌੜ ਦੀ ਰਫ਼ਤਾਰ ਤੇ ਤਹਿਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਦੌੜਨ ਦੀ ਆਦਤ ਬਣਾ ਲਈ ਤਾਂ ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਤੁਹਾਡਾ ਵਜ਼ਨ ਘੱਟ ਕਰੇਗੀ, ਬਲਕਿ ਸਮਰੱਥਾ ਵੀ ਵਧਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਕ ਰਸਤਾ ਲੱਭੋ ਜੋ ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹੋਵੇ। ਵਿਡਿਨਤਾ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਨਵੇਂ ਰੰਗ ਭਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਸਰਤ ਵਿਚ ਵੀ ਇਹੀ ਗੱਲ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਦੌੜਨ ਦੇ ਲਈ ਸਮੁੰਦਰ ਕਿਨਾਰੇ ਜਾਂ ਪਾਰਕ ਵਿਚ ਬਣੋ ਜੋਗਿੰਗ ਟ੍ਰੈਕ ਚੰਗੇ ਵਿਕਲਪ ਹਨ। (ਕਈ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿਚ ਚੰਗੇ ਪਾਰਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ) ਅਜਿਹੇ ਵਿਚ ਤੁਸੀਂ ਨੇਤੇ ਦੇ ਸਕੂਲ ਦੇ ਮੈਦਾਨ ਵਿਚ ਦੌੜ ਸਕਦੇ ਹੋ। ਜਾਗਿੰਗ ਦੇ ਲਈ ਚੰਗੀ ਕੁਆਲਟੀ ਵਾਲੇ ਆਰਾਮਦੇਹ ਜੁੜੇ ਜਰੂਰੀ ਹਨ। ਖਰਾਬ ਜਾਂ

ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫਿੱਟ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਜੁੜੇ ਤੁਹਾਡੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਵਧਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਪੈਰ ਵਿਚ ਫਲੋਲੇ ਪੈਣ ਦਾ ਭਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਗੋਡੇ ਅਤੇ ਕਮਰ ਵਿਚ ਦਰਦ ਦਾ ਕਾਰਨ ਵੀ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਆਸੀਂ ਚੰਗੇ ਜੁੜੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਹਨਾਂ ਦੀ ਸੋਲ ਲਚਕੀਲੀ ਹੋਵੇ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਚ ਚੰਗੇ ਪੈਡ ਲੱਗੇ ਹੋਣ ਅਤੇ ਇਹ ਪਸੀਨਾ ਸੋਖਣ ਵਾਲਾ ਵੀ ਹੋਵੇ। ਇਸਨੂੰ ਅੱਡੇ ਵੱਲ ਬੋਡ੍ਰਾ ਉਠਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੌੜ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਬੋਡ੍ਰਾ ਵਾਰਮ ਅੱਪ ਕਰੋ। ਮੋਹਿਆਂ ਨੂੰ ਛਿੱਲਾ ਛੰਡੇ ਅਤੇ ਬਾਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸੇ ਪੁੰਮਾਓ। ਦੌੜਦੇ ਵਕਤ ਪੈਰ ਦਾ

ਅੱਡੀ ਵਾਲਾ ਹਿੱਸਾ ਜ਼ਮੀਨ ਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਪੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪੰਜੇ ਜ਼ਮੀਨ ਨਾਲ ਛੁਹਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਸਵਧਾਨੀ

ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਦੌੜਨ ਦੇ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਅਜਿਹੀ ਸੜਕ ਆ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਖੂਬ ਟ੍ਰੈਨਿੰਗ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਸੜਕ ਪਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫਾਈਵਰ ਨਾਲ ਅੱਖ ਮਿਲਾ ਲਓ ਤਾਂ ਜੋ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਹ ਰਸਤਾ ਦੇ ਸਕੇ। ਰਾਤ ਨੂੰ ਜਾਗਿੰਗ ਨਾ ਕਰੋ। ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਨੇਤੇ ਦੇ ਸਕੂਲ ਹੋ ਤਾਂ ਚਮਕਦਾਰ ਟੀ-ਸਰਟ ਅਤੇ ਆਰਾਮ ਬੈਂਡ ਪਾਓ।

ਤੈਰਾਕੀ

ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਸਾਨੂੰ ਪੁੱਛੇ ਕਿ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੀ ਕਸਰਤ ਕੀ ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਬਿਨਾਂ ਤਿਜਕ ਕਹਾਂਗੇ- ਤੈਰਾਕੀ। ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਤੈਰਾਕੀ ਦੇ ਲਈ ਪਹਿਲੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪਾਣੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਜੇਕਰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਸਵੀਮਿੰਗ ਪੁਲ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਪੁਰਾ ਫਾਇਦਾ ਲਓ। ਪਾਣੀ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਫੁਰਤੀ ਅਤੇ ਉਤਸਨਾ ਭਰਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਰੋਧੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਤੁਸੀਂ

ਇਸਨੂੰ ਚੀਰਦੇ ਹੋਏ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ ਹੋ। ਤੈਰਾਕੀ ਵਿਚ ਸੱਟ ਦਾ ਭਰ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਹਨਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਤੁਹਾਡੇ ਸਾਰੇ ਜੋਤਾਂ ਦੀ ਕਸਰਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਫੇਡਡਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਲਾਭ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਹਾਡੀ ਸਾਹ ਸਮਰੱਥਾ ਕਾਫ਼ੀ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਤੈਰਾਕੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਵਿਚ ਕੁਝ ਧਿਆਨ ਦੇਣੀ ਲੋਕ ਜਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਚਕਾਰ ਦਿਲ ਦੀਆਂ ਧੜਕਣਾਂ ਨਾਪਦੇ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ 12-20 ਮਿੰਟ ਦੀ ਤੈਰਾਕੀ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਤੁਹਾਡੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵੱਧ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਤੁਸੀਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰ ਤੋਂ ਤੈਰਾਕੀ ਕਰਦੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਫੇਡਡਿਆਂ ਦੀਆਂ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤਾਕਤਵਰ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਈਕਲ ਚਲਾਉਂਦੇ ਵਕਤ ਸਰੀਰ ਦੇ ਉਪਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਅਤੇ ਹੱਥ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਰੱਸੀ ਟੱਪਣਾ

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਦੌੜਨ ਦੇ ਲਈ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ ਤਾਂ ਕਸਰਤ ਦੇ ਲਈ ਘਰੋ ਹੀ ਰੱਸੀ ਕੁੱਦਣਾ ਚੰਗਾ ਵਿਕਲਪ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਲਈ ਇਕ ਰੱਸੀ ਕਰੀਬ 9 ਛੁੱਟ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਛੁੱਟ ਦੀ ਉਚਾਈ 10 ਛੁੱਟ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਬਿਹਤਰ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕੁੱਦਦੇ ਵਕਤ ਰੱਸੀ ਪੈਰ ਨਾਲ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਰੱਸੀ ਛੇਟੀ ਹੈ। ਰੱਸੀ ਕੁੱਦਣ ਨਾਲ ਪੈਰ, ਪੇਟ, ਕਮਰ ਅਤੇ ਬਾਂਹ ਦੀਆਂ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਰੱਸੀ ਕੁੱਦਣ ਦੀ ਸਲਾਹ ਵੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਟੈਮਨਾ ਵਧਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ

ਸਰੀਰ ਫੁਰਤੀਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਬ੍ਰੋਏਂਗ ਅਤੇ ਜੰਪਿੰਗ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵੀ ਵਧਦੀ ਹੈ।

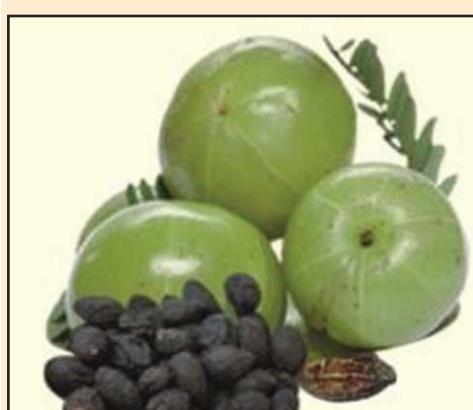
ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ 30-90 ਸੰਕਿੰਟ ਤੱਕ ਰੱਸੀ ਕੁੱਦਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਆਪਣੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦੇ ਮੁਾਲਬਕ ਬੋਡ੍ਰੇ ਬੋਡ੍ਰੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਚਾਰ ਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਚੰਗਾ ਰਹੇਗਾ। ਇਹ ਅੰਤਰਾਲਾਂ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਧੱਟ ਕਰਦੇ ਜਾਓ, ਕਿਉਂਕਿ ਰੱਸੀ ਕੁੱਦਣੀ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵੱਧਦੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸਾਈਕਲਿੰਗ

ਸਾਈਕਲਿੰਗ ਤੁਹਾਨੂੰ ਸ਼ਹਿਰ ਦੋ ਦੇਖਣ ਦਾ ਮੌਜ਼ਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਦੀ, ਬਲਕਿ ਇਹ ਪੈਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮਾਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤਾਕਤਵਰ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਸਾਈਕਲ ਚਲਾਉਂਦੇ ਵਕਤ ਸਰੀਰ ਦੇ ਉਪਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਅਤੇ ਹੱਥ ਸਿਰਫ਼ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਾਈਕਲਿੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰੀਰ ਦੇ ਉਪਰਲੇ ਹਿੱਸੇ ਅਤੇ ਹੱਥਾਂ ਦੇ ਲਈ ਹੋਰ ਕਸਰਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਟਰੈਫਿਕ ਵਾਲੀ ਸਤਕ ਤੋਂ ਤੈਜ਼ ਰੱਤ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਚ ਕੁਝ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਖਿਆਲ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸ਼ੁਰੂ ਵਿਚ ਕੁਝ ਦੂਰ ਅਤੇ ਦੇਰ ਤੱਕ ਹੀ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਆਦਤ ਹੋ ਜਾਣ ਅਤੇ ਰਸਤੇ ਤੋਂ ਵਾਕਫ ਹੋਣ ਤੇ ਇਸਦਾ ਦਾਇਰਾ ਵਧ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਵੇਰੇ ਸਾਈਕਲਿੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਚੰਕਰ ਲਗ ਸਕਦੇ ਹੋ ਜਾ ਇਸਨੂੰ ਘਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਨਾਲ ਵੀ ਜੋਤ ਕੇ ਚੱਲ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਤਿੰਨ ਆਮ ਚੀਜ਼ਾਂ, ਮਿਲਾ ਕੇ ਦੂਰ ਹੁੰਦੇ ਨੇ ਕਈ ਭਿਆਕਕ ਰੋਗ!

ਜੇਕਰ ਸਰੀਰ ਵਿਚ ਮੰਗਵਾਰਮ ਜਾਂ ਟੋਪਵਾਰਮ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਵੀ ਤ੍ਰਿਫ

ਅਮਰ-ਕਪਾਵਾ

ਮਨ ਦੀ ਹਜ਼ਾਰੀ

ਇਕ ਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪਾਸ ਕੁਝ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ, "ਮਹਾਰਾਜਾ ਜੇਕਰ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਨਾਲ ਦੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਇਕ ਨਾਟ-ਮੰਡਲੀ ਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦੇਖ ਆਈਏ।"

ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਗਿਆ ਦੇ ਇੱਤੀ। ਸਿੰਘ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ ਹੋਏ। ਨਿੱਤ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਭਰੇ ਜੀਵਨ ਵਿਚ ਕੁਝ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਦਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲ ਵਿਚ ਮੰਤਵ ਸੀ। ਕੁਝ ਸਿੰਘ ਤਾਂ ਚਲੇ ਗਏ ਪਰ ਬਾਕੀ ਦੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਪਾਸ ਹੀ ਠਹਿਰ ਗਏ। ਚਾਰੇ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਵਿਚੇਖੀ ਫੌਜ਼ ਦਾ ਖਤਰਾ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਕੋਲ ਰਹਿਣਾ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ। ਤਮਾਸਾ ਦੇਖਣ ਗਏ ਸਿੰਘ ਦੇਰ ਰਾਤ ਤੱਕ ਉਸ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਰਹੇ ਅਤੇ ਅੱਧੀ ਰਾਤ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਆਏ।

ਸਵੇਰੇ ਹੋਈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਭਰੀ ਸੰਗਤ ਵਿਚ ਫੁਰਮਾਇਆ, "ਜਿਹੜੇ ਸਿੰਘ ਰਾਤ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ ਉਹ ਹਾਜ਼ਰ। ਜਿਹੜੇ ਸਿੰਘ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ, ਉਹ ਗੈਰ ਹਾਜ਼ਰ। ਇਸ ਅਨੇਖੇ ਫੁਰਮਾਨ ਨੂੰ ਸੁਣ ਕੇ ਸਾਰੀ ਸੰਗਤ ਹੈਰਾਨ ਹੋ ਗਈ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਸੰਗਤ ਦੀ ਹੈਰਾਨੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ, "ਜਿਹੜੇ ਸਿੰਘ ਨਾਟ-ਮੰਡਲੀ ਦਾ ਤਮਾਸਾ ਦੇਖਣ ਗਏ ਸਨ ਉਹ ਤਮਾਸਾ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਸਨ। ਉਹ ਉਥੇ ਬੈਠੇ ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਪਛਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਖਤਰੇ ਦੇ ਸਮੇਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਜਿਹੜੇ ਸਿੰਘ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਸਨ, ਉਹ ਇਸ ਗੱਲ ਲਈ ਪਛਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਕਿ ਚੰਗਾ ਹੁੰਦਾ ਉਹ ਤਮਾਸਾ ਦੇਖ ਹੀ ਆਉਂਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਤ ਕੋਈ ਖਤਰੇ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਹੋਈ ਨਹੀਂ।"

ਪਿਆਰੇ ਬੱਚਿਓ ! ਹਜ਼ਾਰੀ ਤਾਂ ਮਨ ਦੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਤਮਾਸਾ ਦੇਖਣ ਗਏ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਤਨ ਭਾਵੇਂ ਦੂਜੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਸਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪਾਸ ਸਨ। ਤਮਾਸਾ ਦੇਖਣ ਨਾ ਗਏ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਮਨ ਤਮਾਸਾ ਵਿਚ ਸਨ। ਸਾਂਨੂੰ ਪੜ੍ਹਨ, ਖੇਡਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਤਨ ਅਤੇ ਮਨ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਹਾਜ਼ਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਅੰਦਰ ਦੀ ਚੰਗਿਆਈ

ਇਕ ਵਾਰ ਹਜ਼ਾਰ ਮੁਹੱਮਦ ਸਾਹਿਬ ਆਪਣਾ ਦਰਬਾਰ ਲਾਈ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਇਕ ਚੇਲੇ ਨੇ ਦੁਨੀਆ ਬਾਰੇ ਆਪਣਾ ਵਿਚਾਰ ਦੱਸਿਆ, "ਇਹ ਸਾਰਾ ਸੰਸਾਰ ਬਹੁਤ ਭੈੜਾ ਹੈ। ਇਥੇ ਸਭ ਬੇਈਮਾਨ ਅਤੇ ਪਾਪੀ ਹਨ।"

ਮੁਹੱਮਦ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਉੱਤਰ ਦਿੱਤਾ, "ਤੇਰੀ ਗੱਲ ਠੀਕ ਹੈ।"

ਦੂਜੇ ਚੇਲੇ ਨੇ ਪਹਿਲੇ ਚੇਲੇ ਨਾਲ ਅਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਤ ਕਰਦਿਆਂ ਆਖਿਆ, "ਨਹੀਂ ਜੀ, ਅੱਧੀ ਦੁਨੀਆ ਚੰਗੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਧੀ ਮਾਤ੍ਰ। ਇਥੇ ਇਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਚੰਗੇ ਲੋਕ ਵੀ ਵੱਸਦੇ ਹਨ।"

ਮੁਹੱਮਦ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਫੁਰਮਾਇਆ, "ਤੇਰੀ ਗੱਲ ਵੀ ਠੀਕ ਹੈ।"

ਤੀਜਾ ਚੇਲਾ ਜਿਹੜਾ ਪਹਿਲੇ ਦੋਵਾਂ ਨਾਲ ਸਹਿਸਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਬੋਲਿਆ, "ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿਚ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆ ਹੀ ਚੰਗੀ ਹੈ। ਇਥੇ ਕੋਈ ਮਾੜਾ ਨਹੀਂ।" ਮੁਹੱਮਦ ਸਾਹਿਬ ਮੁਸਕਰਾਏ ਅਤੇ ਬੋਲੇ, "ਤੂੰ ਵੀ ਠੀਕ ਹੈ।" ਸਣਨ ਵਾਲੇ ਸਾਰੇ ਚੇਲੇ ਦੰਗ ਰਹਿ ਗਏ। ਮੁਹੱਮਦ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਤਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਠੀਕ ਕਹਿ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚੱਕਰ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ।

ਇਕ ਬਜ਼ੁਗਰਾਂ ਨੇ ਹੋਸਲਾ ਕਰ ਕੇ ਪੁੱਛ ਹੀ ਲਿਆ, "ਆਪ ਤਿੰਨਾਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ। ਤਿੰਨੇ ਇਕੋ ਸਮੇਂ ਠੀਕ ਕਿਵੇਂ ਹੋਏ?"

ਮੁਹੱਮਦ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਮਝਾਇਆ, "ਪਹਿਲੇ ਚੇਲੇ ਵਿਚ ਅਤੇ ਚੰਗਿਆਈ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਵਾਲੀ ਅੱਖ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਚੰਗਿਆਈ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਚੇਲੇ ਵਿਚ ਅੱਧੀ ਚੰਗਿਆਈ ਅਤੇ ਅੱਧੀ ਬੁਰਿਆਈ ਹੈ। ਉਸ ਨੂੰ ਅੱਧੀ ਦੁਨੀਆ ਚੰਗੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਤੀਜਾ ਚੇਲਾ ਖੁਦ ਚੰਗਿਆਈ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਬੁਰਾ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਦੁਨੀਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਨਜ਼ਰੀਆ ਤਿੰਨਾਂ ਦਾ ਹੀ ਆਪੋ-ਆਪਣੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਇਸ ਕਰ ਕੇ ਠੀਕ ਹੈ।"

ਪਿਆਰੇ ਬੱਚਿਓ ! ਸਾਂਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਆਪ ਚੰਗੇ ਬਣਨ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਆਪ ਚੰਗੇ ਬਣ ਗਏ ਤਾਂ ਸਾਂਨੂੰ ਸਾਰੇ ਹੀ ਚੰਗੇ ਲੱਗਣ ਲੱਗ ਪੈਂਣਗੇ। ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੇ ਅੰਦਰ ਦੀ ਚੰਗਿਆਈ ਨੂੰ ਹੀ ਬਾਹਰ ਵੇਖਦਾ ਹੈ।

ਡਰ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਰ-ਦੂਰ ਤੱਕ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਆਪਣਾ ਸੁਨੋਹਾ ਦੇਣ ਲਈ ਗਏ। ਇਸ ਸਫ਼ਰ ਵਿਚ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੱਚੇ ਸਾਥੀ ਸਨ। ਇਕ ਵਾਰ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਬਾਹਰ ਰਸਤੇ ਵਿਚ ਪਈ ਇਕ ਛੋਟੀ ਜਿਹੀ ਪੋਟਲੀ ਨਜ਼ਰ ਆਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੋਂ ਅੱਖ ਬਚਾ ਕੇ ਉਹ ਪੋਟਲੀ ਚੁੱਕ ਲਈ। ਮੌਕਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਪੋਟਲੀ ਵਿਚ ਸੋਨੇ-ਚਾਂਦੀ ਦੇ ਦੋ-ਚਾਰ ਗਹਿਰੇ ਸਨ। ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੁੱਕਲ ਵਿਚ ਉਹ ਪੋਟਲੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੁਕਾ ਲਈ।

ਰਾਤ ਪੈਣ ਵਾਲੀ ਸੀ। ਜਿਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਅਤੇ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਉਹ ਜੰਗਲੀ ਇਲਾਕਾ ਸੀ। ਡਾਕੂਆਂ ਅਤੇ ਲੁਟੇਰਿਆਂ ਦਾ ਡਰ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਬਹੁਤ ਸੀ।

ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਬਹੁਤ ਡਰੇ ਹੋਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਚਿਹਰਾ ਉੱਤਰਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੋਟਲੀ ਦਾ ਛਿਕਰ ਵੱਡ-ਵੱਡ ਖਾਈ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਜਲਦੀ ਕਿਸੇ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਿ ਡਾਕ-ਲੋਟੇਰਿਆਂ ਦਾ ਡਰ ਖਤਮ ਹੋਵੇ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਆਪਣੇ ਸਾਥੀ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦੇਖ ਕੇ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਸਮਝ ਗਏ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਫੁਰਮਾਇਆ, "ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਿਆ ! ਕਿਉਂ ਡਰੀ ਜਾ ਰਿਹੈ ? ਡਰ ਵਾਲੀ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਪਰੇ ਸੁੱਟ ਦੇਹ।"

ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਇਕ ਦਮ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਸਮਝ ਗਏ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੋਟਲੀ ਵਿਚ ਮਾਰੀ। ਹੁਣ ਉਹ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸਨ ਤੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਸੌਂ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਪਿਆਰੇ ਬੱਚਿਓ ! ਖੁੱਸਣ ਦਾ ਡਰ ਬਹੁਤੀ ਵਾਰ ਸਾਂਨੂੰ ਤੱਗ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਡਰ ਤੋਂ ਆਪਣੇ-ਆਪ ਨੂੰ ਮੁਕਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਾਂਨੂੰ ਮਾਇਆ ਨਾਲ ਅਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨਾਲ ਲੋੜ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮੋਹ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚਣਾ ਪਵੇਗਾ।

ਅਸਲ ਤਿਆਗ

ਭਰਬਹੀ ਹਰੀ ਜੀ ਇਕ ਰਾਜਾ ਸਨ। ਕਿਸੇ ਗੱਲੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਨ ਉਚਾਇ ਹੈ ਗਿਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿੰਘਾਸਨ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ। ਸਾਹੀ ਕੱਪੜੇ ਉਤਾਰ ਦਿੱਤੇ। ਹੱਥ ਵਿਚ ਕਰਮੰਡਲ ਫਤ ਕੇ ਰਾਜ-ਮਹਿਲ ਨੂੰ ਛੱਡ ਤੁਰੇ।

•ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਂਤ

317-372-7941

ਉਸੇ-ਤੀਜੇ ਦਿਨ ਪੈਲ-ਯਾਤਰਾ ਕਰਦਿਆਂ ਰਾਹ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਅਚਾਨਕ ਇਕ ਚਮਕਦੀ ਹੋਈ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਪਈ। ਯੁੱਧ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਨਿੱਕੀ ਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਲਾਲ ਰੰਗ ਦੀ ਭਾਵ ਮਾਰਦੀ ਹੋਈ ਚਮਕ ਰਹੀ ਸੀ। ਸਾਧਾਰਣ ਬਣੇ ਭਰਬਹੀ ਹਰੀ ਜੀ ਨੇ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕੋਈ ਹੀਰਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਝਿੱਜਕਦੇ ਮਨ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਚੁਕ ਕੇ ਸੱਜੇ ਹੱਥ ਨਾਲ ਉਹ ਚੀਜ਼ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ।

ਇਹ ਕੀ ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਥ ਲਿਵੇਂਡ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਪਾਨ ਖਾਣ ਵਾਲੇ ਦੀ ਬੋਚੀ ਦੇਰ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁੱਟੀ ਹੋਈ ਬੁੱਕ ਸੀ।

ਭਰਬਹੀ ਹਰੀ ਜੀ ਨੇ ਮੱਥੇ 'ਤੇ ਹੱਥ ਮਾਰਿਆ। ਉਦਾਸ ਹੋ ਕੇ ਉਥੇ ਹੀ ਬੈਠ ਗਏ ਅਤੇ ਇਸ ਭੈੜੀ ਘਟਨਾ ਬਾਰੇ ਸੋਚਦੇ ਲੱਗੇ। ਸੋਚਦਿਆਂ-ਸੋਚਦਿਆਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝ ਆ ਗਈ ਕਿ ਕੇਵਲ ਬਾਹਰਲੇ ਤਿਆਗ ਦਾ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ। ਜਿੰਨਾ ਚਿਰ ਮਨ ਦੇ ਵਿਚ ਮਾਇਆ ਦਾ ਲਾਲ ਮੌਜੂਦ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਚਿਰ ਅਸਲ ਤਿਆਗ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਪਿਆਰੇ ਬੱਚਿਓ ! ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਾ ਸਾਂਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਗ੍ਰਹਿਸਤ ਵਿਚ ਰਹਿੰਦਿਆਂ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਤਿਆਗੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸੁਕੀਆਂ ਟਹ

ਟੈਸਲਾ ਜਿਸਨੇ ਐਡੀਸਨ ਨੂੰ ਮਾਤ ਦਿੱਤੀ

ਵਿਗਿਆਨੀ ਅਤੇ ਖੋਜਕਾਰ ਨਿਕੋਲਾ ਟੈਸਲਾ (1856-1943) ਦੇ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ 7 ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਵਧੇਰੇ ਸਮਾਂ ਬੀਤਣ ਪਿੱਛੋਂ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ 'ਤੇ ਸਰਬੀਆਈ, ਕ੍ਰੋਏਸੀਆਈ ਅਤੇ ਅਮੇਰਿਕੀ ਦਾਅਵੇ ਜਾਰੀ ਹਨ।

ਅਮੇਰਿਕਾ ਵਿਚ ਇਕ ਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਗਨੈਟਿਕ ਰੈਸਿਸਟੈਂਸ ਦੀ ਇਕਾਈ ਨੂੰ ਵੀ ਟੈਸਲਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚੰਨ 'ਤੇ ਇਕ ਕ੍ਰੋਟਰ ਅਤੇ ਇਕ ਉਲਕਾਂਪਿੰਡ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਕਈ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਨਾਮਕਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਨਮਾਨ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਜ਼ਮਾਨੇ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਰੁਤਬਾ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਸੀ, ਜੋ ਅੱਜ ਵੀ ਕਾਇਮ ਹੈ।

ਸਰਬੀਆ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਬੈਲਗ੍ਰੇਡ ਦੇ ਨਿਕੋਲਾ ਟੈਸਲਾ ਅਜਾਇਬਘਰ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਫੌਲ (ਅਸਥੀਆਂ) ਸਾਂਭ ਕੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਬਿਨਾਂ ਸੱਕ ਟੈਸਲਾ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਪਰ ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸ਼ਕਤੀਸ਼ਾਲੀ ਕੱਟੜ ਸਰਬ ਦਬਾ ਬਣਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਨਿਕੋਲਾ ਦੇ ਅਸਥੀ ਕਲਸ ਨੂੰ ਅਜਾਇਬਘਰ 'ਚੋਂ ਹਟਾ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਦੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ 10 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਚਰਚ ਵਿਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਸਥੀਆਂ ਅਮੇਰਿਕਾ ਨੇ 1957 ਵਿਚ ਬੈਲਗ੍ਰੇਡ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀਆਂ ਸਨ। ਟੈਸਲਾ ਅਵਸ਼ੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਿਰਾਸਤ ਨੂੰ ਅਜਾਇਬਘਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਵਾਲੇ ਸੰਬੰਧੀਆਂ ਦਾ ਮੰਨਣੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਨੁਖਤਾ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਥੇ ਹੀ ਰਿਹਾਣਾ ਚਾਹੀਦੇ, ਜਿਥੇ ਇਹ ਹਨ।

1856 ਵਿਚ ਐਡੀਯਾਟਿਕ ਸਾਗਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਸਥਿਤ ਗੋਸਪਿਕ ਦੇ ਪਿੰਡ ਸਿਮਲਯਾਨ ਵਿਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਟੈਸਲਾ ਦਾ ਇਹ ਪਿੰਡ ਉਸ ਸਮੇਂ ਆਸਟੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਯੁਗੋਸਲਾਵੀਆ ਅਤੇ ਹੁਣ ਕ੍ਰੋਏਸੀਆ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਨਾਲ ਕ੍ਰੋਏਸੀਆ ਟੈਸਲਾ ਦੀ

ਵਿਰਾਸਤ 'ਤੇ ਹੱਕ ਜਮਾਉਂਦਾ ਹੈ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰਬ ਪਾਦਰੀ ਪਿਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਰਬੀਆ ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦਾ ਹੈ।

1884 ਵਿਚ ਮਹਾਨ ਖੋਜਕਾਰ ਬਾਮਸ ਐਡੀਸਨ ਦੀ ਲੇਬਾਰਟਰੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਟੈਸਲਾ ਅਮੇਰਿਕਾ ਪਰਵਾਸ ਕਰ ਗਏ। ਪਿੱਛੋਂ ਐਡੀਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੱਟੜ ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ ਅਤੇ ਵਿਰੋਧੀ ਬਣ ਗਏ ਸਨ।

ਆਪਣੇ ਜੀਵਨਕਾਲ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬੋਡੇ ਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਿਰਫ ਇਕ ਵਾਰ ਬੈਲਗ੍ਰੇਡ ਵਿਚ ਕਦਮ ਰੱਖਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸਹਿਰ ਦੇ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦਾ ਨਾਂ ਨਿਕੋਲਾ ਟੈਸਲਾ ਏਅਰਪੋਰਟ ਹੈ। ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ 'ਤੇ ਉਤਰਿਆਂ ਹੀ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਵਾਗਤ ਕਰਦੀ ਨਿਕੋਲਾ ਦੀ ਵੱਡੀ ਸਾਰੀ ਤਸਵੀਰ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮੁਰਤੀ ਹਵਾਈ ਅੱਡੇ ਦੇ ਬਾਹਰ ਹੈ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, 100 ਸਰਬੀਆ ਦੀਨਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਨਿਕੋਲਾ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹੈ।

20 ਲੱਖ ਨਿਵਾਸੀਆਂ ਵਾਲੇ ਸਹਿਰ ਬੈਲਗ੍ਰੇਡ ਦੀ ਇਕ ਸਤਕ ਦੇ ਨਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਹਿਰਾਂ ਵਾਂਗ ਰਾਜਧਾਨੀ ਵਿਚ ਵੀ ਕਈ ਟੈਸਲਾ ਐਲੀਮੈਂਟਰੀ ਅਤੇ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਮੌਜੂਦ ਹਨ। ਬੈਲਗ੍ਰੇਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੇ ਮੈਨੈਪ੍ਰਮਨੇ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਕ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਠੀਕ ਸਾਹਮਣੇ 4 ਫੁੱਟ ਉਚੀ ਟੈਸਲਾ ਦੀ ਤਾਂਬੇ ਦੀ ਇਕ ਮੁਰਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਥੇ ਹੀ ਰਿਹਾਣਾ ਚਾਹੀਦੇ, ਜਿਥੇ ਇਹ ਹਨ।

ਕ੍ਰੋਏਸੀਆ ਵੀ ਟੈਸਲਾ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ 'ਤੇ ਹੱਕ ਜਮਾਉਣ 'ਚ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਸਾਲ 10 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਨਿਕੋਲਾ ਦੇ ਜਨਮ ਦਿਨ ਨੂੰ ਉਥੇ ਟੈਸਲਾ ਡੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿਮਲਾਨ ਦੇ ਜਿਸ ਘਰ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਉਹ 1990 ਦੇ ਦਹਾਕੇ ਦੇ ਯੁੱਧ ਵਿਚ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ 2006

ਵਿਚ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਬਿਨਾਂ ਸੱਕ ਟੈਸਲਾ ਦੇ ਦੌਰ ਦੇ ਹੋਰ ਕਈ ਖੋਜਕਾਰ ਹੋਏ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਵਧੇਰੇ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯਤਾ ਮਿਲਣ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਕਰਸ਼ਕ ਸਥਾਨਾਂ। ਉਹ ਲੰਬੇ ਕੱਦ ਦੇ ਸਨ, ਜੋ ਖੁਬ ਬਣ-ਫੱਥ ਕੇ ਰਹਿੰਦੇ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਦਿੱਖ ਦਾ ਬਾਸ ਮਿਆਲ ਰੱਖਦੇ ਸਨ। ਉਹ ਸਾਰੀ ਜਿਦਿਆਂ ਜਿਉਂਦੇ ਸਨ।

ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਨੇੜਤਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ (ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਸੀ ਕਿ ਆਕਰਸ਼ਕ ਔਰਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਕੰਮ ਤੋਂ ਭਟਕਾ ਦੇਣਗੀਆਂ) ਵਰਗੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਨੇ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋਕਪ੍ਰਿਯਤਾ ਵਿਚ ਕਾਫੀ ਵਧਾ ਕੀਤਾ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਈ ਬੈਕਾਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਵੀ ਕੀਤੇ ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਹ ਇਕ ਚਲਾਕ ਖੋਜਕਾਰ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 278 ਪੈਂਟੈਂਟ ਦਰਸ਼ਾਏ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਹਾਨ ਖੋਜ ਅਲਟਰਨੇਟਿੰਗ ਕਰੰਟ (ਏ. ਸੀ.) ਮੈਟਰ ਅੱਜ ਹਰ ਘਰੇਲੂ ਉਪਕਰਨ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਏ. ਸੀ. ਕਰੰਟ ਦੀ ਬਦੋਲਤ ਬਿਜਲੀ ਨੂੰ ਲੰਬੀ ਦੂਰੀ ਤੱਕ ਭੇਜਣਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਬਾਮਸ ਐਡੀਸਨ ਡਾਇਰੈਕਟ (ਡੀ. ਸੀ.) ਕਰੰਟ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀ ਸਨ ਪਰ ਉਹ ਪਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਛੋਡੀ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਟੈਸਲਾ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਕਾਫ਼ੀਆਂ ਨੇ ਰੋਡੀਓ, ਵਾਈਰ-ਲੈਸ ਪਾਵਰ ਟ੍ਰਾਂਸਮਿਸ਼ਨ, ਟੈਕੋਮੀਟਰਸ ਅਤੇ ਜਿਓਬਰਮਲ

ਐਨਰਜੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ। ਨਿਯੋਨ ਲਾਈਟਸ ਅਤੇ ਮਾਈਕ੍ਰੋਵੇਵ ਅਵਨ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਹੀ ਚਲਦੇ ਹਨ। ਨਿਆਗਰਾ ਫਾਲਜ਼ 'ਤੇ ਬਣਾਏ ਹਾਈਡ੍ਰਾਇਲੈਕਟ੍ਰਿਕ ਪਾਵਰ ਪਲਾਂਟ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਰੋਸ਼ਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਏ. ਸੀ. ਕਰੰਟ ਦੇ ਨਵੇਂ ਦੌਰ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ। ਨਿਆਗਰਾ ਸੌਂਦੇ ਦੇ ਨਾਲ ਟੈਸਲਾ ਨੇ ਇਕ ਬੇਹੋਂਦੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਨਿੰਜਿ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹਸਲ ਕੀਤੀ-ਉਹ ਏ. ਸੀ. ਅੱਡੇ ਵੀ ਉਹ ਇਕ ਚਲਾਕ ਖੋਜਕਾਰ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 278 ਪੈਂਟੈਂਟ ਦਰਸ਼ਾਏ।

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਹਾਨ ਖੋਜ ਅਲਟਰਨੇਟਿੰਗ ਕਰੰਟ (ਏ. ਸੀ.) ਮੈਟਰ ਅੱਜ ਹਰ ਘਰੇਲੂ ਉਪਕਰਨ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਏ. ਸੀ. ਕਰੰਟ ਦੀ ਬਦੋਲਤ ਬਿਜਲੀ ਨੂੰ ਲੰਬੀ ਦੂਰੀ ਤੱਕ ਭੇਜਣਾ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਿਆ। ਬਾਮਸ ਐਡੀਸਨ ਡਾਇਰੈਕਟ (ਡੀ. ਸੀ.) ਕਰੰਟ ਦੇ ਹਮਾਇਤੀ ਸਨ ਪਰ ਉਹ ਪਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਛੋਡੀ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਟੈਸਲਾ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਕਾਫ਼ੀਆਂ ਨੇ ਰੋਡੀਓ, ਵਾਈਰ-ਲੈਸ ਪਾਵਰ ਟ੍ਰਾਂਸਮਿਸ਼ਨ, ਟੈਕੋਮੀਟਰਸ ਅਤੇ ਜਿਓਬਰਮਲ

ਯੂ. ਪੀ. ਏ. ਦੀਆਂ ਉਦਘਾਟਨ ਐਨ. ਫੀ. ਏ. ਵਲੋ

ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਵਾ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਸ਼ਾਸਨ 'ਚ ਕੁਝ ਚੰਗੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਕੁਝ ਵੱਡੇ ਚੰਗੇ ਕੰਮਾਂ ਦਾ ਸਿਹਾਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਸਿਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਨਾਨਿਦਰ ਮੌਦੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਚੋਣ ਭਾਸ਼ਣ 'ਚ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਤੇਜ਼ ਰਫ਼ਤਾਰ ਰੇਲ ਗੱਡੀਆਂ ਚਲਾਉਣ ਦਾ ਵਾਹਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਰਜੀਹੀ ਸੂਚੀ 'ਚ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਇਸੇ ਵਿਦੀਆ 'ਚ ਪਹਿਲ ਕਰਿਆਂ 3 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਆਗਰਾ ਰੇਲ ਮਾਰਗ 'ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਪਹਿਲੀ ਸੈਮੀ-ਬੁਲੇਟ ਟ੍ਰੈਨ ਦਾ ਪ੍ਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਯੂ. ਪੀ. ਏ. ਸੇਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਦੇ ਦਿਨਾਂ 'ਚ ਹੀ ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ। ਦਸ ਡੱਬਿਆਂ ਵਾਲੀ ਇਹ ਟ੍ਰੈਨ ਵੀਰਵਾਰ ਸੇਵੇਰੇ 11.15 ਵਜੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਚੱਲ ਕੇ 100 ਮਿਨਿਟਾਂ 'ਚ ਆਗਰਾ ਪਹੁੰਚ ਗਈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਆਗਰਾ ਤਕ 215 ਕਿਲੋਮੀਟਰ ਦਾ ਸਫਰ 2 ਘੰਟਿਆਂ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਮੇਂ 'ਚ ਪੂਰਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਦਕਿ ਸੈਮੀ-ਬੁਲੇਟ ਟ੍ਰੈਨ 'ਚ ਇਸ ਦੇ ਅੱਧੇ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ। ਇਹ ਸਹੂਲਤ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਰਮਜ਼ਾਨ ਦਾ ਪਵਿੱਤਰ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਵੱਖ ਵੱਖ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਹੂਲਤ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਤਾਂ ਦੂਜੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਮਾਤਾ ਵੈਸ਼ਣੇ ਦੇਵੀ ਦੇ ਚਰਨਾਂ 'ਚ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾ

Healthy Body Healthy Mind!

Sikh Sports Association of U.S.A.

a non-profit organization 501(c)(3)

presents

ਮੱਠਦੀਆ ਸਾਲਾਨਾ ਖੇਡਾਂ

OPEN TO ALL COMMUNITIES

8th ANNUAL GAMES

JULY 12-13 , 2014

Golf

Flag Football

Soccer

Volleyball

Basketball

Tennis

Kabaddi

Track & Field

Field Hockey

JAMES LOGAN HIGH SCHOOL

1800 H STREET UNION CITY, CA 94587

To advertise in our souvenir, set up a booth or banner ad, please call
Ph: 866.499.0032.

for registration visit WWW.SIKHSPORTS.COM

Donations: Online www.sikhsports.com or mail check to 4430 Deer Field Way, Danville, CA 94506

Sikh Sports Association of USA is a non-profit organization 501(c)(3)

**PUNJABI DHABA & COLDWELL BANKER COMM
(DIXON)
(YUBA CITY)**

PROUDLY PRESENTS

Host
Asha Sharma

The JOGIYA Tour GURDAS MAAN

Official Photographer
Rama Photo Video
916-743-7777

LIVE IN CONCERT

Sound by
Pacific Sound
(Surish)

AUG 2, 2014 @ Sacramento Community Theater 8pm
Address: 1301 L Street Sacramento, CA 95814

MORE INFO

SIKANDER GREWAL 916-613-6728 or KARMDEEP BAINS 530-682-5905
Buy Tickets online: www.tickets.com or Call: Roni Sahota 916-505-7435

Tickets Available: VVIP: VIP\$100: \$75: \$60: \$50: \$35

Our Sponsors

Lalli Jhutty, Rocky Jhutty, Baljit Bassi, Ravinder Johal, Dhira Nijjar, Jasbir Kular, Amrik Kalkat, Gurjatinder Randhawa, Sunny Samra, Nar Heer, Sunny Dale, Manjit Sivia, Parampreet Kahlon Ddiee, Kuldip Garewal, Karamjit Kamma, Jassi Sidhu, Jimmy Mangat, Kamal Khangura, Jagdev Ram & Ajaipaul Ram, Guri Kang, Bhinda Sanghera, Satinder Hayer, Gudu Bhagal (Reno), Bishan Parmar (Reno), Hussan Laroya Banga, Vijay Vij, Amar Gocery, Pargat Singh Sandhu, Tarlochan Singh Atwal, Gurmit Singh Waraitch, Satnam Tatla.

Rama Photo Video
PHOTOGRAPHY & CINEMATOGRAPHY
510 719 8262

1490 Hwy 99 • Gridley CA 95948
(530) 846-4520

